

Rovanje proti Ameriki.

VLADA JE RAZKRILA NAČRTE, KAKO NAJ SE ISTOČASNO Z IZBRUHOV IRSEKE REVOLUCIJE PREKINE VSAKO ZVEZO MED ANGLIJO IN IRSKO. — OFICIJELNA NEMČIJA JE ŽE LETA 1915 SKUŠALA DOBITI V ROKE VOJAŠKE TAJNOSTI ZDRUŽENIH DRŽAV. — PREDVSEM SO BILI PRI ZAROTI VDELEŽNI IRSKI VODITELJI, KATERE JE NEMŠKO POSLANIŠTVO V WASHINGTONU DEJANSKI PODPIRALO Z DENARJEM.

Sedaj so prišli na dan stvari, o katerih se je razpravljalo že pred dvema leti in ki se tičejo nemških intrig v Združenih državah še pred izbruhom sedanje vojne.

Predvsem značilno je dejstvo, da je hotela nemška propaganda uplivati na javno mnenje Združenih držav, da je skušala nadalje uničiti munijske naprave ter pospeševati vsako kršenje zakonov te dežele.

Agenti tajne službe Združenih držav so bili neprestano na delu ter so zasledovali delovanje teh ljudi. Glavne točke razkritij glede nemške propagande so naslednje:

1. — Sodnik vrhovnega sodišča v New Yorku Daniel F. Cohalan je predložil nemškemu poslaniku grofu Bernstorffu načrt, potem katerega bi nemška vlada uspešno izvršila irsko revolucijo, katero je vodil Robert Casement.

2. — Holandsko je uporabljala nemška vlada kot predhodno štacio za dobavo vseh potrebnih in kontrabanta za Nemčijo.

3. — Nemška tajna služba, takozvani inteligenčni urad, je tekem leta 1915 in 1916 poslala nemškemu zunanjemu uradu poročila glede vojaških priprav v tej deželi.

4. — Nemški agenti pod vodstvom poslanika Bernstorffa in njegovih uradnikov so skušali vprizoriti u-stajo v Kanadi ter so ustanovili takozvani Independence Club. — Ta politična organizacija je nameravala ločiti Kanado od Anglije.

5. — Stotnik von Papen, nemški vojaški atašej, je dobil ček za 150 dolarjev, s katerimi je bil plačan človek, ki je dobil naročilo, naj razstreli trgovsko ladjo, odhajajočo iz New Yorka v neko nevtraln pristanišče.

6. — Nemški in avstroogrski delavski pomožni urad so uporabljali za dobavo delavcev, ki so dobili izrecni nalog, da ovirajo delo v munijskih napravah Združenih držav.

7. — John Devoy, urednik "Galic American", je bil eden izmed agentov, katere je uporabljala Nemčija pri organizaciji ustaje Sir Roger Casementa, in v dokaz temu je ček za tisoč dolarjev, ki mu ga je dalo nemško poslaništvo.

8. — Kapitan Boehm, nek nemški tajni agent, je sporočil berlinski vladni vnaprejšnje informacije glede poslanice predsednika Wilsona na kongres v marelu leta 1916, tikajoče se mehiške krize, katero je Nemčija na skrivaj podpirala.

9. — Jeremija O'Leary, protiangliški agitator in urednik lista "The Bull" ter Silvester Viereck, izdajatelj lista "Vaterland", sta bila direktno prizadeta pri vseh kovarjenjih Nemcev in irskih propagatorjev.

10. — Nemški denar so plačevali žurnalistom za tajno službo, da se pospeši nemške interese v Združenih državah.

Tako so naprimer dali ček za \$5,000 S. Archibald, katerega so aretirali v Angliji, ker je nosil tajna poročila za grofa Bernstorffa, ter \$4,500 ogrskemu čifutu Marku Braunu, izdajatelju lista "Fair Play".

Največje razkritje pa se tiče delovanja sodnika Cohalana in njegovih družabnikov, ki so skušali ustvariti za Nemčijo mornariško postojanko na Irskem.

Kako v veliki meri je bil sodnik Cohalan priljubljen pri nemških uradnikih in poslanikih, je razvidno iz gibanja, ki so ga vprizorili, da postane senator države New York.

To agitacijo je pripisovati izključno nemškemu uplivu in propagandi.

Knjižnice za vojaške.
Washington, D. C., 24. sept. — Danes se je pričelo z veliko agitacijo, da se da ameriškim vojakom na razpolago knjižnice, ki naj bi stale milijon dolarjev. V soboto je prispeval predsednik Wilson tozadnemu skladu precejšen znesek in knjige, katere bodo kupili za njegov denar, bodo izrecno označene z njegovim podpisom. Vojni tajnik Baker je imenoval posebnih knjižniških odsek, kateremu naj bi Frank Vanderbilt, vsako vojaško taborišče v Združenih državah in vsaka garnizija bo opremljena s knjižnico, ki bo 40 čevljev visoka in 120 čevljev dolga.

Boji pri Rigi.
Petrograd, Rusija, 24. sept. — Po hudih bojih so Rusi na fronti pri Rigi v okraju Silzeme zavzeli nemško postojanko. 480 mrtvih so združene župe.



NIZOZEMSKA KOMISIJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Podmorski čolni.

Rim, 24. septembra. — Kakor pravi nek mladi častnik ameriške trgovske mornarice, so najnovejši nemški podmorski čolni prave plavajoče palače. Častnik je pregledal tak podmorski čoln, katerega so vjele ameriške ladje.

Tak podmorski čoln ima velike sobane kot kak luksurijski prekomorski parnik. Razvršeni svetovni potniki najde na njem vse udobnosti, ki si jih počeli. Najzanimivejša stvar na takem podmorskem čolnu pa je opazovalni prostor, nobena, najsibna majhna, ali velika ladja, ali kak drug predmet na morju, ne more uti paznemu očesu opazovalec.

Ti podmorski čolni niso nikdar manj kot 300 čevljev dolgi, mo- rejo voziti, ne da bi se vstavili, 2000 milj, morejo se potopiti za ve- le tri dni in bi bili nepremagljivi, ako bi se mogli potopiti v eni minuti, kar omogoči, da jih je mo- goče potopiti s strelom iz topa. Toda, kdo ve, ako ne bodo Nemci v kratkem premagali tudi to za- preko? Vsi večaki delujejo na to, da se iznajde pripomoček, da se bo moglo hitreje potopiti.

Najbolj čudna stvar se mi zdi", je rekel ta častnik, "kako poveljniki nemškega podmorskega čolna dolci čas za potop žrtve, katero si je izbral. Temu ni več, kot bi doma čakal na prihod vlak- ka, ki bo pripeljal ljubega prijatelja, ali člana njegove družine. Nam pomorskekom naši predstoj- niki niso povedali novice, toda mnogo teh smo videli, ker so se dogodile nam samim. Ladja, na kateri sem se nahajal, je bila po- topljena. Postaviti smo se morali navzdol ob podmorskem čolnu, navzlic razburkanemu morju. Ka- pitana in prvega inženirja so vzeli na krov podmorskega čolna, nas pa so poslali v rešilnem čolnu po morju. Po dolgem času nas je vzel na krov neka nizozemska ladja. Kapitan rešilne ladje mi je povedal, da je nas iskal ves dan. En dan prej je prejel od nemškega podmorskega čolna brezšično obvestilo, da naj gleda, da bo vzel na krov svoje ladje moštvo neke- ga ameriškega parnika in je tudi imenoval ime naše nesrečne ladje. Nemški poveljnik je označil nizo- zemskemu kapitanu čas za potop ob štirih popoldne. Medtem ko smo bili v srečni nevednosti o bli- žini podmorskega čolna, je nje- gov poveljnik sedel pri svoji ču- doviti opazovalni mizi, pazil na nas in narcčil Nizozemcem, da naj nas poberejo.

Naturalizacijska postava.
Washington, D. C., 24. sept. — Pomožni tajnik poljedelskega de- partamenta, Post, je pisal senatorju Calderju pismo, v katerem iz- javlja, da soglašajo njegov depart-

VABILO NA SHOD.

Izvrševalni odbor Sloven- skega Republiškanskega Zdru- ženja v Chicagi, sklicuje na ne- deljo, 30. septembra ob pol- treh popoldne javen shod v veliko Hoerberjevo dvorano na Blue Island Ave. in W. 21. Place, Chicago, Ill.

Program shoda je sledeči:
I. točka: **Postanek in na- men Slov. Repub. Zdrženja;** govori g. Frank Knže.
II. točka: **Smisel Jugoslo- vanske federativne republi- ke;** govori g. Etoin Kristan.
III. točka: **Sredstva;** go- vori g. Filip Godina.
Kot razvidno iz programa, se bo razpravljalo o zelo važ- nih problemih in vprašanjih sedanjih resnih časov, z ozi- rom na Jugoslovane in pose- bej še Slovence. Vsa sloven- ska društva in posamezni ro- jaki iz Chicaga in okolice so torej vlnudno vabljene, da se shoda v kar najobsejšem številu vdeležijo.
Za Slov. Repub. Zdrženje: Anton J. Turbovac, t. z. tajnik.

Francosko bojišče.

Pariz, Francija, 24. septembra. Opetovani nemški napadi na fran- cosko črto severno od Verduna so bili odbiti na fronti več kot eno- milij. O vročih artilerijskih bojih poročajo iz okrajev ob Aisni. Bli- zu Bar-le-Due je bilo med bombar- diranjem zadeto neko taborišče nemških ujetnikov: dva vojaka sta bila ubita, 17 pa ranjenih. Uradno poročilo pravi, da je bilo odbitih več nemških napadov in Nemci so imeli velike izgube.

Na desnem bregu Mozele so Nemci po hudem artilerijskem stre- ljanju naskočili francoske zake- pe severno od Bois le Channe na dva kilometra dolgi fronti. Za ta napad so bile odbrane posebne čete. Francoska artilerija pa je me- napadajočimi oddelki napravila veliko zmešnjavo in Nemci so se morali v velikem neredu umak- niti.

V centru, kjer se je Nemcem posrečilo zavzeti nekaj zakopov se je razvil ljuti boj, v katerem so bili Francozje znagovaleci ter se zopet zavzeli vse izgubljeno ozem- lje.

Severno od Bezonvaux so Neme- vprizorili dva napada. Imeli so zo- pet velike izgube. Francozi so za- pustili svoje zakope in so se vrgli na naskokujočega sovražnika.

London, Anglija, 24. septembra. Okoli Ypresa se vrše vroči artil- erijski boji. Uporabljali so velike množino strupenih plinov.

Severovzhodno od Langenmarea se je večerj bila velika bitka ki je bila posledica nemškega po- iskusa, zopet zavzeti izgubljeno o- zemlje. Vsi napadi so bili odbiti in v protinapadu so Angleži vrli sovražnika iz močno utrjenih po- stojank, katere so Nemci zavzeli odkar se je v četrtek pričela of- tenziva. — Bajonetni boji so bili kratki, toda hudi.

Na obeh straneh Scarpe se vrše artilerijski boji. Blizu La Bassée- ville so bili napadajoči Nemci po- tisnjeni nazaj.

Berlin, Nemčija, 24. septembra. Uradno poročilo: Blizu Lensa in St. Quentin, kjer Angleži z bom- bardiranjem nadaljujejo svoje uni- čevalno delo na katedrali, so se artilerijski boji obnovili.

Tudi v Flandriji in na vzhodnem bregu Mozele se vrše vroči boji.

Na več krajih v Champagne in ob Aisni so bili zelo ljuti boji. So- vražnik je imel v posameznih spo- padih velike izgube. Pred Verdu- nom so bili večerj popoldne vroči artilerijski boji. 14 sovražnih le- tal je padlo na zemljo.

ment s predlogo, v kateri se določa naturalizacijo približno 600,000 inozemcev v teku treh mesecev, ki hočejo postati državljani, ki bi pa morali v drugačnem slučaju čaka- ti dve leti, predno dobe drugi dr- žavljski papir.

Predloga določa nadalje, da se naturalizira v inozemstvu rojene vojake, nahajajoče se v vojni ali- bi Združenih držav.

Nemške nesramnosti.

Nemci so na Rumunskem razšir- jali mikrobe. — Poskušali pomo- riti vse živo. — Lansing je zopet objavil arzkritje.

Washington, D. C., 24. sept. — Kako so Nemci sramotno zlorab- ljali protekcijo Združenih držav, je zopet danes razkrit državni taj- nik Lansing, ki je objavil, da so Nemci v nemškem poslaništvu v Bukarešti, potem, ko je že ameri- škii poslanik prevzel vse nemške zadeve, skrivali veliko množino močnih eksplozivnih snovi in smr- tnih mikrobov, s katerimi so na- meravali pokončiti konje in go- vejo živino.

To je nadaljevanje Lansingovih razkritij nemškega mnanega de- la. To se je objavilo, kakor Lux- burgove brzojavke, ki so dovedle Argentino na rob vojne z Nemči- jo. Eekharitova pisma iz Mexico City in Bernstorffovo brzojavke, s katero je prosil pooblaščenje nemške vlade, da sme porabiti 50 tisoč dolarjev, da vpliva na ame- riški kongres.

Poslednje dejanje popisuje v svojem poročilu tajnik ameriškega poslaništva v Bukarešti Wil- liam Whiting Andrews. Poročilo je priloženo nismo rumunskega za- nanjega ministra Porumbaru.

Posne pošiljarve in razni zabo- ji, katere so prenesli z veliko o- preznostjo v nemški konzulat v Bukarešti, so vzbudili sumnjo ru- munske vlade v avgustu 1916 na predvečer napovedi vojne Nemčiji. Nekateri zaboje so prinesli iz raz- nih prostorov nemškega konzulata v poslaništvo. Ko je bil vladar pre- pričan, da Nemci, ki so odšli iz rumunskega glavnega mesta, niso vzeli s seboj zabojev, zato je odre- dila, da policija najde zaboje in preišče njih vsebino. Policija se je posvetovala z ameriškim poslani- kom Vopičko, ki je prevzel nemške zadeve, in ki je pooblasti svojega tajnika Andrews, da nadzoruje preiskavo. Zaboje so našli zakopa- ne v vrtu nemškega poslaništva.

Poročilo poslaniškega tajnika se glasi:

"Po mojem povratku od pregle- dovanja, ki je imelo za posledico, da so se našle eksplozivne snovi in zaboj mikrobov, kar so posla- niški uslužbeni priznali, da so za- kopali v vrtu, je prejšnji zaupni agent nemškega poslaništva dr. Bernhardt, ki je na prošnjo nem- skega poslaništva ostal pri poslani- štvu, da skrbi za nemške interese, priznal, da je vedel, da so se za- baji zakopali na vrtu, je rekel, da se nahaja še več stvari na vrtu kot pa se je našlo, da je mnogo stvari zakopanih v poslaništvu in da se nahajajo še vse huje stvari v po- slaništvu kot pa je zaboj z mikro- bi in namizgaval, da jih je mogče najti po poslaniških mizleah, ka- tere sem zapечатil.

Dr. Bernhardt je tudi priznal, da so bile vse te reči prisilene v nemško poslaništvo potem, ko je naše poslaništvo prevzelo protek- cijo nemških interesov, kar tudi soglašajo z izjavo uslužbenec.

Protekcija Združenih držav je bila na ta način sramotno izlorab- ljena in izpostavljena. V tem ozi- ru nima nemška vlada pravice do svojega navadnega običaja zanika- nja.

Iz zemlje na vrtu so izkopali 51 zabojev. 50 zabojev je vsebo- valo najmočnejše razstrelilne sno- vi, ki so do sedaj znane. V enem zaboju pa so bile steklenice z ne- ko tekočino, kjer so bili baeili ži- vili.

"Vlada smatra za svojo dolž- nost", pravi zunanji minister da- lje, "da protestira proti takemu kriminalnemu postopanju in po- sebno se proti uporabi mikrobov, ki so neopasno orožje in gotovo škodljivejši kot strup, katerega poraba je bila prepovedana na četrti haški konferenci in proti kateri uporabi je določena kazen."

Kodanj, Dansko, 24. septembra. Dolgotrajna Kerenskijeva odsot- nost iz glavnega mesta je povzo- čila veliko razburjenje. Radikalei postajajo vedno predrznejši in o- čitajo Kerenskemu, da se je zaro- til proti Boljševikom. Jutri se bo začelo vsersko demokratično zho- rovanje. Ljudje so prepričani, da bo prišlo pri tej priliki do burnih debat in morda tudi do izgrelov. Maksimalisti ne bodo samo čitali vladi raznih nepostavnosti, pač jo bodo pa tudi silili, da bi sklenila mir.

Washington, D. C., 24. sept. — Takajšnje rusko poslaništvo pravi, da ni bil Kornilov glavni pov- zročitelj zarote proti provizorični vladi. On je naprotoval provizo- rični vladi vsled nekega nespora- zuma in najbeže za svoj pregrešek ne bo kaznovan.

Nadalje so tudi vsa poročila, da sta bila Kerenski in Kornilov taj- no sporazumljena, neresnična.

Petrograd, Rusija, 24. sept. — Mihael Rodžianko je rekel danes pred odborom delavcev v Moskvi sledeče: — Mir, ki bi ga sklenila Rusija sedaj, bi ponižal ruski na- rod. Rusija bo postala močna vo- jaška organizacija, če narod ne bo preveč hrepenel po miru.

Časopisje proti nemškemu presto- lonasledniku.

Amste.dam, Nizozemska, 24. Bavarski socialistični listi pro- testirajo proti postopanju nemške- ga prestolonaslednika, ki je pova- bil večje število opernih pevcev in pevk dvorne opere v Monako- vem, da bi prišli v posebnem vln- ku v njegov glavni stan. Listi pravi- jo, da je to škandalozno, uporab- ljati železnice v te namene. Ko je promet že tako prevelik, da ni mo- goče dobiti niti potrebne hrane.

vilke kuge in konjske smolike. Zaboj je imel pečat, iz katerega se je razvidelo, da je prišel iz nem- skega konzulata v Kronstadtu na Ogrskem. Znotraj pa je pisano "navodilo" s pisalnim strojem v nemškem jeziku:

"Priložene so štiri steklenice za konje in štiri za govejo živino. Naj se uporabi kot je bilo prej do- govoreno. Vsaka steklenica za- dostuje za 200 glav živine. Ako mogoče, naj se dene naravnost v grlo živine, ali pa v krmo. Prosi- mo, da nam nekoliko poročate kak uspeh bo dosežen. Ako bo dosežen dober uspeh, želimo en dan pri- stnosti g. Kostova."

V riloženem pismu zunanji mi- nister Porumbaru piše, da je nem- ško poslaništvo še pred napovedjo vojne kršilo pravila nevtralnosti ter je prejelo kužne baeile za živino, kakor tudi povzročilo epi- demijo med ljudmi po celi deželi. Ker je bila dežela strogo zastra- žena, zato teh stvari ni bilo mo- goče dobiti, kakor samo potom po- slaništva. Jasno je, da je bil na- me nemške vlade, da se te stvari porabijo v Rumuniji, v mirnem ča- snu. Nemčija se je na ta način za- delala, da intrigira v nevtralni de- želi ter ogroža življenje prebiva- lstva.

"Vlada smatra za svojo dolž- nost", pravi zunanji minister da- lje, "da protestira proti takemu kriminalnemu postopanju in po- sebno se proti uporabi mikrobov, ki so neopasno orožje in gotovo škodljivejši kot strup, katerega poraba je bila prepovedana na četrti haški konferenci in proti kateri uporabi je določena kazen."

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znamo, ne sprejemamo več denarja za ig- plačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujet- nikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi obim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki se naseljeni po laiki armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi Jopiznico ali pl- smo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

SVEDKA FRANK SAKREB
New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko	Za celo leto na mesto New York \$5.00
In Canada.....	\$3.50
Za pol leta.....	2.00
Za četrt leta.....	1.00
Za šest let.....	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebni se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje številke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.Dopisom in pošiljankam navedite ta naslov:
"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

**Nemški odgovor na papeževo poslanico.**

— 000 —

Nemški odgovor na mirovno poslanico papeža je razočaral upanje sveta, da bo v skorašnjem času mogoče skleniti mir ter končati to morijo, ki traja že četrto leto.

Nemška diplomacija je po natančnem prevdaru izdelala program, ki se odlikuje edinele po pomanjkanju vsake obljube, tikajoče se sedanjega svetovnega konflikta.

V tem oziru se odlikuje nemški odgovor v svojem popolnem pomanjkanju odgovora na zahtevo, ki jo je stavil ameriški poslanik v svojem odgovoru na poslanico papeža dne 27. avgusta tekočega leta:

— Jasno je, da se ne more nobenega dela tega programa uspešno izvršiti, dokler se ne ustanovi na novo status quo ante in sicer na trdni in zadovoljivi podlagi.

Prva stvar, ki pride pri tem v poštev, je restavracija Belgije.

Belgija pa ni v nemškem odgovoru niti omenjena. Berlinsko časopisje izjavlja, da je vlada na Belgijo nalašč pozabila, ker žele zagotoviti nemški diplomati vdeležencem na mirovnem zborovanju najširšo možnost poslovanja.

Kljub temu pa obstaja za vedno dejstvo, da ne more biti restavracija Belgije niti predmet na mirovnih konferencah. Zopetna ustanovitev te dežele mora biti stvar, ki jo je treba izvršiti, predno se prične mirovna pogajanja.

Je pa še neka druga stvar, glede katere je nemški odgovor na papeževo poslanico popolnoma pomankljiv.

Stvar se tiče pogojev, kot jih je orisal predsednik Wilson v svojem odgovoru na papeževo poslanico z dne 27. avgusta.

Predsednik Wilson je napisal v svojem znamenitem odgovoru naslednje besede:

— Besede sedanjih vladarjev Nemčije ne moremo smatrati kot jamstvo ali nekaj, kar bi bilo trajno, razen pod pogojem, da se natančno izkaže voljo nemškega naroda ter drugih narodov sveta.

Brez takih jamstev, dogovorov in sklepov za razoroženje, za ustanovitev pravice majhnih narodov ne more noben narod, noben človek in nobena vlada skleniti trajnega miru. Čakati moramo na kak nov dokaz volje narodov pri centralnih zaveznikih.

Jamstva, katere zahteva predsednik Wilson pa so, da morajo temeljiti take pogodbe na "dobri veri vseh narodov", ne pa na "besedah slavohtelnih vlad, ki poznajo le intrigo".

V nemški poslanici na papeža ni opaziti niti najmanjšega znaka o kakem sličnem jamstvu.

Vlada, ki je poslala ta odgovor, je ista vlada, ki je prekršila sveto pogodbo ter navalila na Belgijo.

To je ista vlada, ki je kršila mednarodno pravo s tem, da je vojevala na morju brezobzirno vojno.

To je ista vlada, ki je potom krivičnega volilnega sistema zankala nemškemu narodu vsako pravico, da da izraza svojemu mnenju ter soodločuje v mednarodnih odnosih.

V poslanici, katero so poslali papežu, ni niti najmanjšega govora o kaki notranji izpremembi v Nemčiji, o kaki demokratizaciji te ro preosnovitvah, ki naj bi tvorile trajne temelje bodočega miru na svetu.

Poslanica ni nič drugega kot nadaljna poteza za nemški mir, — za mir, katerega svet ne more sprejeti.

To bi bil mir, ki bi pomenil le nadaljevanje očitne krivice in ki bi predstavljal le — novo nevarnost.

Stališče nemške vlade pušča Ameriki odprto le eno pot in to je tudi edina pot, ki je morejo hoditi drugi prosti narodi sveta.

Ta pot pa je — nadaljevanje vojne in sicer z največjo energijo, dokler ne dobi vseh jamstev, katere zahteva.

Aleksijev zopet odstopil.

Petrograd, Rusija, 21. sept. — Uradno se naznanja, da je šef ruskega generalnega štaba general Aleksijev zopet odstopil zaradi tega, da da Kerenskij proste roke, Aleksijev je prevzel ponudeno mesto pod pogojem, da se sestavi komitetska vlada, česar pa Kerenskij ni mogel doseči.

Eksplozija na Ogrskem.

Amsterdam, Nizozemsko, 24. septembra. — V poročilu iz Budimpešte se glasi, da je nastala v premoznikih pri Lubeneu velika eksplozija. 59 rudarjev je bilo ubitih, veliko pa ranjenih.

Za vsakeb odziv na odgovore na papeževo poslanico.

Slovinci, na delo!

— 000 —

Piše Frank Kramar, Farrell, Pa.

— 000 —

Zopet smo dočakali one žalostne dneve, ko so se poslovili naši ljubljani bratje in stopili v armada naše velike republike. Amerikanka je poklekala pod orožje naše rojake.

Danes pogledimo to deželo, ki je bila v boj za svobodo in demokracijo; naši fantje se bodo borili pod zastavo za blagor človeštva, za blagor malih narodov. Kako junaksko so se odzvali pozivu! Roke smo si stiskali pred odhodom, solze so rosile naša lica in kako lepo so nas prosili: "Delajte tudi vi za zmagi; nam pomagajte tudi vi, ki ne morete dejansko, pa vsaj finančno pomagati, da dosežemo tudi Slovenci ono, kar je nam obljubil predsednik Wilson. Francoja in Rusija, da tudi mi dosežemo ono, kar so si želeli že naši pradedje, to je svobodo naroda!"

Sedaj, bratje in sestre, je prišel čas, da tudi mi slišimo vaš glas, ali ste za osvoboditev našega naroda izpod avstrijske vlade. Sedaj je prišel čas, da bi moralo tudi 100.000 Slovencev storiti kaj za osvoboditev naše stare domovine. Dejansko hočejo pokazati naši bratje pod ameriško zastavo, pod katero se zbirajo danes kot rešitelji domovine in kot maščevalci naroda, kako milo nas prosijo, da bi jim tudi finančno pomagali.

Res smo delovali do sedaj za Slovensko Ligo, ker pa ta nam ne more koristiti nego samo dinastiji Karagjorgjevičev, zato se je ustanovila Jugoslovanska federativna republika. Za naš glas se ne vedo naši dragi v domovini, da delujemo v Ameriki za njihovo osvoboditev izpod cesarskih in kraljevih vlad. Ko bi vedela naša stara domovina za to, kako bi odobravala naše korake, ki so jih storili njeni sinovi v daljni deželi, kajti slovenska reva tega ne sme storiti, ker je suženjsko potlačena od nemške more. Viseč z naše tepe slovenske lipe nam kličejo naši rodoljubi: "Maščujte nas!"

Evropska javnost zahteva danes jasneja in odločilnega glasu. In kdo naj govori, kdo naj zastopa žalostno reva, ako ne njeni otroci? Kdo naj govori v imenu stare domovine ob Soči, Savi, Dravi in Kolpi, ako ne njena hčerka ameriška Slovenija? Ameriški Slovenci še nikdar niste imeli in tudi nikdar ne boste imeli toliko pomena za osvoboditev nare Slovenije, za njeno dobro in žalostno usodo, kakor ravno zdaj v teh časih.

Borileci slavnega George Washingtona se zbirajo na vseh straneh Amerike, da pohitijo v Evropo zdrobit nemški militarizem in imperijalizem. In kaj pa mi ostali? Ali bomo odrekli pomoč našemu narodu v domovini? Ali bomo nasprotovali slavni zmagi naših junakov pod ameriškim praporom?

Sedaj je naša dolžnost, da se zavzamemo za domovino. Ameriški Slovenci bomo pomagali svoji materi ob Savi, da se zavzamemo zanj in da jo podpiramo v vseh ozirih. Ako bomo pomagali naši domovini, bomo pomagali Ameriki, bomo pomagali našim fantom, ki se bore za osvoboditev vseh malih narodov. Naše pomoči ne bo pozabila zgodovina, ampak pisala jo bo s pohvalo kot plemenito delo, dočim bi naša nemarnost proti deželi bilježila v črno knjigo izgubljenih narodov.

Slovinci še nismo nič storili za korist naših narodov, ki se bore za nas. Saj mi ne poznamo drugega kot prepri, da nas niti ne pretepe, ko so nas zapustili naši najboljši prijatelji ter šli na bojišče prelativ kri za nas in naše brate. Oni bodo darovali svoje življenje domovini na oltar, mi pa še nismo nič žrtvovali za blagor onih, ki se vadijati slovensko trobojnico in ki prelivajo kri tudi za osvoboditev Slovencev.

Zalostno je, da več kot polovica rojakov še vedno hiti pod črnorumen avstro-ogrske zastave ter zagovarja kajzerja kot najbojše človeka na svetu in se potejuje za one, ki so nas bičali že 600 let. Torej hvalimo one nemške vampirje, ki so morili nedolžne Slovence na njih lastnem domu in ki sesajo kri nedolžnih trepeh kmotov. Nasprotno pa še zatirajo vsako slovensko gibanje, zlasti jugoslovansko republikansko združevanje, to pa zato, ker so slečani z Judeževim grobom. Slovinci, kdor sedaj vidite svoj na-

rod, ta je podloga tujevi peti! Težko pričakujemo konec vojne. Ali, bratje, kaj bi bilo, ako bi se vojna končala danes? S kakšnim obrazom bi mi to gledali, kak bi stali pred sodnim stolom, ko se nismo nič pripravili, da bi tudi mi poslali enega moža, ki bi govoril v imenu Slovenije? Ob sklepu svetovnega klana se bodo zbirali vsi narodi ter bodo zahtevali svoje. Kaj bomo pa mi storili, ko še vedno držimo roke križem? Kako bodo nas zmerjali naši fantje, ki so se šli boriti za Slovenijo ter nam rekli: "Spali ste, niste mislili na domovino, temveč le hlepeti po dolarju!" Ali nas ne bo sram, ko bodo nam očitali našo nemarnost in lenobo?

Fantje se bore dejansko, mi pa pomagamo s svojimi skromnimi denarji, da se pokažemo tako kot Sobi, ki so darovali imetje, svoje življenje; ravno tako tudi naši bratje Hrvatje, ki so mnogo na boljšem kot pa mi Slovenci. Ako bomo rešili domovino, bomo enkrat vsi srečni pod krovom nikdar več ne rušene domačije. Ako pa ostanemo še naprej tako za suženji, potem pa nam bo vest očitala naše pregrehe, neusmiljenost in trdosrčnost od revne naše mame domovine. Nesrečna naša rodna zemlja bi nas preklela vse, kar nas živi tostran širokega oceana.

Dosedaj smo vedno mislili, da bo zmagala nemška; kot pa zdaj kaže, bodo vendar Nemei tepeni ter poraženi. V tistih dneh, ko je padla Varšava in ko so siloviti Madžari, Avstrijci in Bolgari pod poveljstvom nemškega kajzerja pogazili Srbijo in Belgijo, opustošili Poljsko, ravno one nesrečne dni nam je stala pred očmi slika, kako se je zvalil v prah naš slovenski zemlji nemški zmag, ko mu je stopila na vrat Amerika s svojimi jugoslovanskimi sinovi. Mogoče se še katerikoli zgodi, da Nemei zapode še katerega ameriškega, francoskega ali ruskega generala, ali, dragi Slovenci, te dežele so nepremagljive zaradi svoje velikosti in obširnosti ter s svojim neizčrpnim materijalom. Neizmerno — Rusije je v starem času pogotila Perzije in Mongole, v novem veku pa Napoleona in tako, Boga mi, bodo tudi živjani Nemei sedaj okusili slovensko-ameriške batine ter jedli črno rusko prst!

Zato, bratje, na delo! Ne bojte se tega, češ, kaj storite proti zaveznikom avstrijskega Karla, da bi ne smeli domov, da bodo vas obesili ali zaprli v temnico itd. Ne bojte se tega; le brez skrbi dihnite! Naši fantje so pod ameriško zastavo čvrsti in krepki. Zato lahko rečemo: Slovenski fantje, saj ste vi, po vaših žilah teče kri; vse za blagor domovine! Rojaki, le svobodno dihamo! Kravji dnevi pred Verdunom so prišli preobrat v tej vojni v korist Slovanom. Verdun je bil za Nemei trda celjuz, ob kateri so si polomili vse svoje zobe. Zlasti pa je bil jezen krompir; kar penil se je od jeze. Nemško izgube pred Verdunom pomenijo konec avstrijsko-turško-nemške glorioje.

Da, Nemei dobe še lahko kako zmago, toda koristila jim vendar ne bo veliko. Tolikokrat zmagati, nazadnje pa bežati, to ni le sramotno, ampak je opravičeno. Vi, ljem se je obližoval okoli ust, krompir se je božal svoj ključasti nos, Karol je pa grizel brke, kot da bi ga stenice grizle, suhtan je brusil meč, ko so marširali proti Petrogradu in Parizu; ali glejte, vsem je šlo po vodi!

Kaj ne, bratje, vi hočemo izpod okrilja Avstrije ter se hočemo združiti s Srbi in Hrvati v slobodni federativni republik? Hočemo pomagati, da dosežemo prej kot mogoče. Kdor ne podpira tega gibanja, se strinja z Nemeim in on je izdajalec ne samo lastne svoje matere, temveč je izdajalec tudi Združenih držav.

Dragi mi farrellski Slovenci! Vstanovili smo Slovensko Ligo, ki je sicer vedno delovala, to je ves čas svojega obstanka je bila aktivna do 24. julija t. l. Takrat sem bil kot tajnik Slov. Lige sklical sejo, ali žal, da izvenredni petih članov ni bilo nikogar, ko je vendar šla Liga svojočasno 20 let stala 40 članov. Kaj je vzrok, da se celo glavnega odbora ni bilo vsa? Prvič sem mislil, da se ne strinjajo z Ligo, potem se je pa reč sukala toliko časa, da pravijo, da se ne strinjajo z mojo osebo. Kaj je bilo na tem? Jaz sem

sklical sejo z dovoljenjem somišljenika predsednika. Zato se mi zdi stvar jako čudna, da se ni zborovanje tako končalo, kot sem jaz mislil. Seveda, rojaki, kar storimo, tega ne bomo kar s kljuka sneli. Če li Liga nam nič koristila, poskusimo s federativno republiko. Ko niste bili za Ligo, potem bomo gotovo za jugoslovansko federativno združenje.

Na ljubezniv poziv se obračam v imenu naših fantov, ki so se ločili od nas ter šli na branik svetstvari, za svobodo in demokracijo, ter želimo, da bi se jugoslovansko federativno združenje tako razširilo, kot se je Liga. Sram nas ne sme biti, kajti vedno smo bili za narod. Ako je Liga propala, to ni naša krivda, ampak slabi materijal, slabi program. Jaz sem se vedno veselil združenja Slovencev s Srbi in Hrvati, ali ne tako, da bi bili pod dinastijo. Kakor ste se drugi bali srbskega Petra, tako sem se tudi jaz. Toda izpod avstrijske murele sem si vedno želel ter tudi sedaj želim, da bi se uresničil ta naš zadnji korak. Zbirati in čakati ne smemo več, ampak na delo! Amerika je z nami in Francoja, Rusija; tudi slovenska kri se preliva, torej na skupno delo!

Zherimo se še enkrat ter se pomenimo o tej stvari, ne da bi se pripravili, ali pa da bi kdor prišel ter rekel: jaz jim bom povedal tem pr... Kramarju! Ne glejte na mojo malenkost. Jaz sem vedno ljubil slovensko domovino in njene brate, ali sovražil sem pa one, ki so sovražili naš narod. Zato, kar boste vi dosegli v tej vojni, to bom tudi jaz. Le eno lahko jaz ved dobiš kot vi: obeta se mi namreč, da bo treba iti k vojakom. Torej dobim lahko eno kroglo v glavo; pa je ne boste dobili vi, ker ste doma. Torej ne napadajte me in ne sovražite glede mojih dopisov. Vsi so posvečeni naši domovini. Ako kdo odgovarja na moj dopis, ne recite: "ta ga je pa 'fejst' dal", ampak vsebino vselej pretešite in pomislite, ali je bil opravičen njegov dopis napram meni, ali ne. Jaz bom jako vesel, ako se še kdo oglasi glede tega. Kolikor več bo debatirali, toliko več jih bo na naši strani. Torej razmišljajmo in trpljenju in odrešenju naše tužne domovine, pogovorimo se lepo, da se nam ne zapro vrata še takrat, ko bomo stali na pragu v svobodno domačijo.

Na tem mestu pozivljam vse Slovence brez razlike mišljenja, vero in političnega prepričanja, da stopimo pod okrilje jugoslovanske republikanskega združenja, da si pod to streho podamo bratsko roko vsi, kar nas je rodila mati Slovenija. Vsi, ki slovensko govorite, ki slovensko mislite in čutite, vsi torej na delo! Naši bratje so že na straži s puško v roki, mi pa proč sovražimo in brezbriznost; vsi moramo reševati, kar se da doseči, vsi moramo pomagati do slavne zmagi. Za druge naše osebnosti bo pozneje časa dovolj.

Pazimo, da se ne pripeti kaj hudega domovini; bodimo trezni na krovu ladje, ki plove sredi razburkanega morja v penecem se valurjav.

Če hočemo kaj doseči, moramo narediti narod zadovoljen. Cilj našega pravega mišljenja naj bo, napraviti med narodi bratstvo in slovo tako, da bo narod zadovoljen in srečen. Biti moramo vsi pripravljeni tudi na najstrašnejše, kar lahko pride.

Odkrito vam povem, da smatram vse one tiče, ki zasledujejo naše ljudstvo, ter vse one urednike in liste, ki se danes vlečejo z Viljemom, sultanom, Karlom in Ferdinandom, za izdajalce domovine, izdajalce naših fantov, ki se bore v ameriški armadi.

Jasno je kot beli dan, da nadaljno skupno življenje Slovencev in Nemecev v eni državi, kakor je to slučaj v Avstriji, pomeni za nas narodno smrt, katere nas drugi ne more rešiti, kot zmagi naših fantov v ameriški armadi in zavezniki.

Ne, mi ničemo živeti pod habzburškim tromom; to je glas na celi bojni zavezniški fronti, to je naš glas tukaj, to je glas nem in tih v naši domovini. Prijatelji kajzerja pa naj gredo, kamor se jim poljubi. Mi hočemo biti gospodarji, ne pa hlepi na naši zemlji.

Poglejmo, dragi rojaki, v staro domovino! V okvirju nerušene Avstro-Ogrske združujejo že 600 let Slovinci pod težkim železom habzburške rodnice. Naj se vstavi le mali trumetk naše miali na mestih ob Soči, Savi, Dravi ali Kolpi, naj se vstavijo naši pogl-

di na prijaznih hišicah, kjer smo se rodili, ter na gričih, kjer smo se kot otroci igrali in evetlice trgali, ob potokih, kjer smo lovili prve metulje, nad belimi cerkvicami, kjer smo hodili k maši, ter nad grobi, kjer spijo pod črno prstjo naši dragi, kako je sedaj doma na Slovenskem? Ali smo srečni? Ne, mi Slovenci smo nesrečen narod! Vi sami, ki ste tukaj, morate vedeti, da smo nesrečni, ker če bi imeli pod avstrijskimi debeluharji kaj več svobode, bi bili rajši ostali doma in ne bi bili zapuščali rodna grude ter iskali si sreče v Ameriki. Zakaj pa nismo srečni? Zato, ker nismo imeli svobode, ker nismo bili na svoji grudi gospodarji, ker nam vladajo tujei, ker imamo dolžnost, ali nobenih pravic. Da ne bode bolj razumeli, ločem vam podatki samo nekatere iz tisočih krivic, ki nam jih delajo one poturice naše krvi ali nemškega duha. Oni podpirajo nemško vladanje nad nami. Ali je srečen kateri tak narod, katerega jezik je drugi narod zatiral, katerega domaći običaji se ne spoštujejo, ampak se mu silijo drugi? Tak narod je siromak; siromak, ko mu pobijajo sinove na ulici, ko se vračajo z izletov domov, kakor 20. septembra 1908, ko so ustrelili Landra in Adamčiča. Ta dva junaka sta dala kri na oltar svoje domovine zaradi pijanega nemškega poročnika. Ne bodeta prej mirno spala v grobu, dokler ni izgnana zadnja nemška svinja iz rodne naše slovenske zemlje.

Dvignimo svoje sile ter stopimo naprej, vstanimo! Naprej, moji bratje in sestre! Naprej, zastava Slave, v boj, junaka kri! Naprej, naprej!

Dopis.

S pota.

Potnik vidi in sroča marsiakaj, kadar potuje po deželi. Tam imajo veselice, zopet drugje žalost in tugo, nesrečo, ali pa pogreb; zopet drugje imajo veselo svatbo itd. itd.

Nedavno sem po Minnesoti in Wisconsinu srečaval odhajajoče vojake, ki so šli k raznim polkom Strica Sama. Gori nad Duluthom, kjer živi 15 do 20 tisoč Slovencev v železnem okraju, odpovalno jih je samo Slovencev, kakor povzame iz raznih angleških listov, okoli 40. Mnogo pa jih je šlo že prej. V Ashlandu, Wis., sem videl na tisoče ljudstva, ki se je zbralo, da se poslovijo od odhajajočih mladeničev. Vsi so se zbirali pod velike zastave in vsakdo je še posebej imel majhno zastavico; godba pa je igrala ameriško himno.

Nad vse lepa je bila prireditel v Herly, Wis., ob priliki odhajanja k vojakom. V mraku je migljalo po mestu na tisoče malih lučic. Ravno tako lepo je bilo tudi v Ironwoodu, Mich. Iz tega mesta je odšlo tudi veliko število Slovencev. Potnik z zanimanjem gleda na te veselje in pretresujoče zgodovinske prizore. Vse okrog jo navdušeno, a obenem zamišljeno.

Ako gre človek okoli, opazi, kako deklice, stare matere in celo otroci pletejo nogavice, zapestnice, rokavice, ovratnike itd. za vojake. Volno jim daje ameriški Rdeči križ, ki pozneje pošlje vse te izdelke na fronto.

Vse to vidi danes potnik v teh velikih in resnih časih. Sedaj je čas hrabrosti za novo domovino. Sedaj je čas za one, ki so hrepeneli iti v vojno. Zdaj morejo iti v boj proti barbarškim Turkom, ki so stoletja stiskali in klali naš narod. Nova domovina nas kliče pod zvezdasto zastavo.

Po raznih krajih se vidi zelo živahno gibanje. Na polju zelo pridno delajo in spravljajo krompir, zelje, repo itd. Ti pridelki so še pruneroma poceni, mesc pa gre vedno višje. Vsemu temu je vzrok dolgotrajna vojna.

Matija Pogorelec.

Kaj so počeli Nemci v Belgiji?

Poročilo Bryce-a glede nemških grozovitosti presega vse, kar so storili stari Huni pri svojem preplavljenju Evrope. Poročilo je po vsem verodostojno ter prinašamo iz njega najbolj zanimive stvari.

Tako se glasi med drugim v tem poročilu:

Častniki so ukazali požiganje celih vas v bencinom.

Nemške čete so se zopet in zopet opile z belgijskimi ali francoskimi

vinom ter nato morale mirne prebivalce, ne da bi jih pri tem kdo oviral.

Neka priča iz Liege pripoveduje, da se je sredi dneva ugrabilo petnajst ali dvajset žensk, katere so nato zlorabili nemški vojaki.

Ena izmed prič je videla nemškega vojaka, ki je odrezal prsi ženske potem, ko jo je umoril. Ista priča pa je videla trupla številnih drugih žensk, ki so ležala na cesti.

Pri nekkih hišnih vratih je našla ista priča truplo dečka v starosti petih ali šestih let z odrezanimi rokama.

To posebno obliko nemških grozovitosti nam pričujejo tudi drugi očividci. Videlo se je, kako so nemški vojak iz bajoneti prebodli dva otroka ter ju vrgli v plamen gorečih hiš.

Nemški vojak je trikrat streljal na majhno deklico v starosti petih let. Ker je pa ni zadel, jo je predril z bajonetom. Tega nemškega vojaka pa je usmrtil nek belgijski vojak, ki je videl zločin.

Na nekem drugem prostoru so našli žensko, katero je prebodol vojak z bajonetom ter otroka, ki so ga nemški vojaki pribili z žebelji za roke in noge na neka vrata.

To pa je le par slučajev, kajti število zločinov in grozodejstev nemških armad v Belgiji je neizčrpno.

To, kar so storili nemški vojaki v Belgiji, se more edinele primerjati z grozodejstvi Hunov za časa Atile. Nemški častniki v Belgiji so javno izjavljali, da izvršujejo vse požige in umore na izrecno povelje svojih predpostavljajnih. Tem poveljem se niso mogli upirati ter so v številnih slučajih izvrševali proti svoji lastni volji grozodejstva.

Nemški mogotei so zasledovali pri tem popolnoma določene namene. In sicer namen, da se v kolikor mogoče veliki meri iztrebi prebivalstvo Belgije ter se ga spravi v strah, v katerem bi ne upalo niti najmanj nasprotovati ciljem Nemčije. Nemogoče si je misliti, da bi mogel kak drug narod ali kaka druga armada izvršiti taka grozodejstva. Vsed tega je tudi popolnoma izključeno, da bi iskali kak kompromis s sedanjimi nemškimi mogotei, kajti odkar obstaja civilizirani svet, se še ni izvršilo grozodejstev kot so jih izvršili Nemei v imenu svoje opevane kulture.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. P., New York, N. Y. — Mi se popolnoma strinjamo z Vaso idejo glede omenjene kritike v nekem etičnem listu. Posneta je ali po neki stari kritiki, katero je prinesel "Dom in Svet" o nekem koncertu v Ljubljani, ali pa jo je spisal kak nadutež, kateri si domišljuje, da je splošno in godbeno omiko z veliko žlico jedel. Da take povsem neutemeljene kritike pevecev, od katerih se kot delavcev ne more pričakovati najvišje pevске izobrazbe, posebno ne bodrjo, je samoočebni umen.

To idealni stvari, četudi bi bilo "bona fide" pisano, bolj škoduje, kakor pa koristi. Pisal je človek, ki želi škodovati napredni stvari.

F. B. Lawrence, Mass. — Skofove brošure nimamo v zalogi, pač pa jo lahko dobite pri rojaku L. Benediku, 2302 Catalpa Ave., Ridgewood, Brooklyn, N. Y., ki ima v zalogi tudi Vodiško Johance in Tizanie; vse tri skupaj stanejo le \$1.00.

VABILO na VELIKO ZABAVNO in PLESNO VESELIJO, katero priredi društvo sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., v soboto dne 29. septembra 1917 v svoji dvorani, 1st Alley in Chestnut St.

Tem potom vabimo vse rojake in rojakinje, da nas blagovolijo posetiti na omenjeni večer in nam tako pripomorejo k lepšemu uspehu. Za plesateljine in za dobro zabavo bo jako dobro preskrbljeno. Igral bo slovenski orkester pod vodstvom Viktor Navinseka.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina za moške 25c, ženski spol je vstopnina preost; moški spol pa, kateri bo šel na plesišče, plača 25c za vstop.

Rad bi izvedel za FRANKA WILSONA. Doma je iz vasi Doinji Makarova, fara St. Jerneje, Doljenjsko. Prosim cenjene rojake, da mi naznajo njegov naslov, ali naj se pa sam javi. — Frank Widmar, 293 Reed St., Milwaukee, Wis. (25-27-9)

K obitni vdeležbi vabi odbor. (25-27-9)

Kako so nemški socijalisti izdali socijalizem.

ooo

Dr. Josip Goričar, bivši avstroogrski konzul v Združenih državah.

ooo

Nemčija bo vse na boljšem vsled njih dela zanjo. — Obenem pa bo tudi to neizmerne dobička za nemške socijaliste. To je bil vzrok, da so postali vsi njih socijalistični principiji "papirnata eunja", ko je zadonela trobenta.

SOCIJALIZEM IN IMPERIJALIZEM JE V NEMČIJI ENO.

— V drugih deželah sta socijalizem in imperijalizem smrtna sovražnika, a v Nemčiji je sprejel imperijalizem v državo par teorij in par praktik socijalizma in vsled tega je veliko vodilnih socijalistov v Nemčiji — koliko in kako upljivih, ne vemo — ki bi bili pripravljeni stopiti v družabništvo z imperijalizmom, da zagotovijo Nemčiji svetovno vlado.

Da pojasnimo to, navajamo izjavo enega socijalista. Richard Calwer, socijalist, piše v "Socialistische Monatshefte":

— Ni je industrijalne dežele na svetu, k bi imela znamenovit tako velikansko povečanje prebivalstva kot ravno Nemčija. Mi vidimo, kako se podjetnost drugih močnih industrijalnih dežel — zadnja je Japonska — pošla sveta in socijalni demokratije ne morejo pričakovati, da bi nemška podjetnost mirno ostala doma ter se odpravila vsem ciljem svetovne politike.

Kako si je mogoče misliti, da se bo socijalizem udeležilo, če bo nadvladalo to naziranje?

Ali bi si ne moral kapitalizem najprvo podjarmiti svet, predno bo mogoča socialistična organizacija ekonomije? —

Če se odgovori na to vprašanje pritrdjevalno, sledi iz tega, da mora iti kapital — vključno tudi nemški kapital — naprej ter si podjarmiti svet s sredstvi in orožjem, ki mu je na razpolago.

Ta odstavek priporočamo ameriškim socijalistom v premislek.

KAJZER VILJEM MODERNI KRVNIK SLOVANOV.

("Outlook", 6. junija 1917.)

Nemški socijalisti naj bi ne govorili na bedast način o defenzivnem vojevanju.

Nikdo bi si ne upal napasti Nemčije in nikdo ni mislil pregaziti njeno ozemlje. Nikdo pa bi tega ne mogel storiti, če bi se Nemčija branila.

Če bi le zgradili na svojih mejah, na najslabših toč-

kah, take zakope kot so jih nabitro zgradili v sru Fran-
cije in v Belgiji, bi jih ne mogla prekoračiti nobena arma-
da, poslana proti Nemčiji.

Nemci pa "branijo" svojo domovino v Belgiji, Fran-
ciji, globoko v sru Rusije, na grški meji, v Mezopotamiji,
Perziji, Egiptu in drugod.

Nikdar je ni bilo večje absurdnosti kot je ta, izreče-
na v namenu — da se vara svet.

Nemški socijalisti bi morali biti prvi, ki bi odložili
orožje ter odšli domov, da operejo krvave madeže s svoje-
ga lepega nemškega imena, mesto da pomagajo "Blazne-
mu krvniku" Evrope pri njegovem krvavem delu.

S tem imenom so označili angleški vojaki kajzerja.
On je nadalje "Wynda murdier" — morilec Slovanov.
(Wynda ali Vendi je staro ime za koroške in panonske
Slovane. Karol Veliki je bil prvi, ki je dobil od starih nem-
ških kroničarjev naslov "Wynda murdier" radi njegove-
ga prelivanja krvi zapadnih Slovanov.)

POCESARJENJE SOCIJALNO DEMOKRATIČNE STRANKE.

Svet po pravici pričakuje, da se bodo nemški socija-
listi prvi prebudili.

V njih lastnem interesu bo dokazati, da ni poddrž-
vanje ali pocesarjenje njih stranke še toliko napredovalo,
da bi bilo vsako samostojno mišljenje nemogoče.

Istega pa bi se ne moglo reči o nemških in madžarskih
socijalistih Avstro-Ogrske, kjer se jih je že dolgo v vlad-
nih in narodnih krogih imenovalo: C. in kr. socijalisti.

Kot so danes, so bili vedno glavni podpiratelji vojne
stranke. Sedaj pa delujejo celo za nadaljevanje vojne ter
se vdeležujejo nje dobičkov in graftov, ki cveto v Avstriji
bolj kot so kdaj v Rusiji.

Brez izrečenega dooljenja vnaprej od strani nemških
in avstro-ogrskih socijalistov bi si kajzer nikdar ne upal
napovedati Rusiji te vojne ali Frane Jožefu Srbiji.

Slovani, socijalisti ali ne, ne smejo nikdar pozabiti na
to resnico.

Ivan Turgenev, slavni ruski pisatelj.

Predno pričnemo pričevati
roman "Dim", enega od mnogih
umetnikov po celim izobraženem
svetu znanega in občudovanega
ruskega pisatelja, hočemo posneti
nekatero črtice iz njegovega živ-
ljenjepisa.

Ivan Turgenev se je rodil v Or-
lu, v steni evropske Rusije, dne
21. oktobra 1818. Oče mu je bil
ruski plemič, ki je imel svoja po-
sestva v orlovski in talski guber-
niji. Tukaj se je Ivanček prva le-
ta svoje mladosti najbolj počel z
lovom po gozdnatih obalah reke
Oke, Sosne, Desne in Dona; tukaj
se je njegova mlada duša napajala
lepoti in krasote veličastvene
prirode ter se rodila v njem tista
ljubezen do narave, ki nam tako
sladkobojno duhti iz vseh njego-
vih spisov. Mnogo hodečemu po
selih je bila prilika spoznavati
življenje priprostega naroda, učiti
se njegovih pesni in pripov-
edk, pogledati mu v globočine
duše in videti, kaj ga teži in boli
in kaj ga veseli. Kot plemenitaški
sin je pa imel tudi priložnost za-
hajati v kroge ruskega plemen-
tstva in opazovati tu njegovo
popačenost, npravo prepadlost,
njegovo ošabnost in nečloveč-
nost. Zatorej se pa tudi v vseh
Turgenevih povestih vidi pozna-
nje celega naroda in njegovih de-
lov do najmanjše pice, od sla-
bih in dobrih strani. Kar le lepe-
ga našel na njem, nam predstavlja
veselega sreča, napačno pa in
grdobno nam slika s strašno gin-
ljivimi barvami, povsod resnično,
naravno in verno.

Tega se bo čitatelj do živega
prepričal, kadar dope v romanu
"Dim" do oddelka XIV. Potu-
ginovi izreki v tem oddelku o ru-
skih originalih in samonikih store
čitatelja skoraj nejevoljnega in
otožnega, ki iskreno čuti in sru
za bratovski narod. Vedeti pa
moramo, da se nam predstavljajo
le napake, in sicer posameznih
ljudi in krogov; kar bi bilo hvale-
vrednega, je pustil pisatelj vse na
strani. Zatorej se nam čini temno
pred očmi, ker gledamo samo le
erne barve brez razveseljavajočih
svetlih. Ta pa je ravno največja
vrednost pisateljeva, da ne išče
samo le čednosti in lepote, jih sli-
ka in čez vsako mero poveličuje,
ampak da pove vsakemu narav-
nost v obraz, kar mu gre, naj mu
bo že drago ali ne. Storit, kar
veleva zdrav razum, hlepiti po
vzorih človečanstva, je vsakemu
poštenjaku dolžnost in ni jim tre-
ba zato delati poklonov. Da je
Rusija zastala v znanostih in
umetnostih, je res; saj pa tudi niso
vsi drugi narodi obenem in naen-
krat bili na isti stopinji naobrazo-
vanosti. Zdad je prišla vrsta tudi
na nas Slovane. Da nam ni pri-
svetila tako dolgo tuč omike, je
kajva tista neizmerna dolga pa

je tudi na petrograjsko, kjer je
madeljeval svoje nauke. Ko je tu-
kaj preživel nekaj časa, se poda
čez rusko mejo v Berlin, kjer se
je poprijel filozofije. Ali Hegelo-
va filozofija mu ni ugajala, tem-
bolj pa so se mu priljubovali pes-
niki in v prvi vrsti Goethe, ki je
bil med nemškimi pesniki njegov
ljubimec kakor Shakespeare med
angleškimi. Za francosko pesni-
stvo ni maral; tembolj pa se je
oziral na razvitek slovstva v svo-
ji domovini, kjer je po Puškinovi
smrti Lermontov dosegel prvo
stopnjo.

Ko je preživel kakšne dve leti v
Nemčiji, se je povrnil nazaj v Ru-
sijo in stopil v službo pri mini-
strstvu notranjih zadev v Petro-
gradu. Tu se je spoznal z mladim
ruskim kritikarjem Belinskim,
kateri je dobil po svojih izbornih
kritikah priimek "ruskega Les-
singa".

Turgenev se je že v mladih le-
tih poskušal v stihodelstvu in se-
daj stopi na javnost z dvema pes-
mima "Paraša" in "Razgovor".
Ali obede sta propali ter nista
našli nobenega odziva v čitajo-
čem svetu.

Njegova državna služba mu je
postajala vedno bolj nevrčna;
zato se zahvali ter se pripravlja
na pot iz Petrograda. Ves otožen
zavoljo slabega uspeha svojih
pesmi sklene za vselej se odpove-
dati delovanju na književnem
polju. Prej ko se odide iz Petro-
grada, zaprosi ga njegov prijatelj
Belinski, naj napiše kak sestavek
za časopis, katerega je on ureje-
val. Njemu, kot prijatelju, ne mo-
re odbiti prošnje ter napiše krat-
ko pripovedko, katerega je bila za-
četek njegovim poznejšim večjim
sestavkom "Zapisniki lovčev".

Imenovanim. Ta sestavek se je na-
vse strani prikupil in obrnil po-
zornost drugih mladih ruskih pi-
sateljev na mladega Turgeneva.

Medtem se je bil preselil Tur-
genev v Pariz in posvetil ves svoj
čas ruski književnosti. Tukaj je
napisal celo vrsto pripovedk, ki
so se izprva natisnile v "Sovre-
meniku", potem zbrale in natis-
nile v posebni knjigi pod naslo-
vom: "Zapisniki lovčev". Ta de-
la so se eno za drugim prevodila
v francosko, nemško, angle-
ščino ter raznesla pisateljevo im-
po celim omikanem svetu.

Od leta 1847. do 1850. je nepre-
stano živel izven svoje domovine;
on je celo mislil stalno se naseliti
na francoskem; ali želja, videti
zopet očevino, davala ga je nepre-
magljivo nazaj v Rusijo.

Njegove pripovedke so prišle
tudi med vladne kroge in jele jih
motiti v njihovem mirnem samo-

Zakaj se ne ženiš?

Mlad si, posel imaš stalen, za-
služiš dobro, vseeno se ne ženiš. Ti
bi se ženi, ti bi želel blaženost za-
konskega življenja, ali se bojiš, da
ne bi mogel izvrševati svoje dol-
žnosti, ker si v svoji mladosti pre-
več razuzdano živel.

JUVITO ZDRAVILO ZA SLABOTNE
je eno sredstvo, ki je potrebuješ.
Ono bo hitro in gotovo povrnilo
možnost in sposoben boš izpolno-
vati svojo dolžnost.

Poslji še laures 1 dolar za eno
skatlico ali 5 dolarjev za šest ska-
tic. Naslov: **JUVITO LABORA-
TORY, South Hill Branch 5,
PITTSBURGH, PA.**

voljnem vladanju; kajti one so
razkrojile brezobzirno društvene
in državne nepopolnosti in pre-
grehe. Iskalo se je sredstvo, s ka-
terim bi se zadušil "slabi vtis".
Turgenevih "Lovčevih zapisni-
kov" in s katerimi bi se odvrnil
njegov njegov vpliv na druge
mlade ruske pisatelje. Leta 1852.
je bil Turgenev obsojen, da mora
v prognanstvo v notranjo Ru-
sijo. Za vzrok njegovemu pro-
gnanstvu se niso zamogle navesti
pripovedi, ker jih je bila ruska
cenzura že davno pripustila, in
naknadnega kaznovanja bi vlada
ne bila mogla zagovarjati. Nasel
se je srečno drug vzrok, namreč
članek, ki ga je bil Turgenev spi-
sal na smrt maloruskega književ-
nika Gogolja v enem moskovskem
listu.

Iz prognanstva ga je osvobodil
car Aleksander leta 1854. Od tega
časa sem je živel Turgenev neko-
liko časa v Rusiji, nekoliko na
francoskem, od leta 1863. pa se
je stalno nastanil v Nemčiji, od-
koder je vsako leto šel obiskat
svojo domovino. V Baden-Baden-
u so zagledali novejši umotvori
njegovega duha beli dan in med
njimi "Dim", v katerem se vse
glavne dogodivšine vršijo znaj
Rusije.

Ivan Turgenev je eden izmed
prvih pisateljev današnje dobe
celega sveta. Pisal je ne samo v
rusčini, ampak izvirno tudi v
nemščini ter po francoskih časo-
pisih. Bolje bi mi ne mogli ozna-
čiti njegove literarne vrednosti,
kakor da tukaj zabilježimo, kako
piše o njem nemški literat Boden-
stätt. Med drugim govori o njem
tako-le: "Vestina v predstavlja-
nju, ki razume z najprostejšimi

sredstvi delovati in z malo črti-
cani različne osebe in različne
stvari tako živo pred naše oči do-
vesti, da bi jih skoraj z roko po-
tipali zamogli; ostrina v načrtu-
vanju značajev, katere nam vsa-
ko, posamezno sliko v našo pamet
zareže, da je nikdar pozabiti ne
moremo; plemenita prostota je-
zika, prosta vsake fraze, brezozir-
na ljubezen do istine in bister hu-
mor, ki izvira iz najglobkejšega
npravega čustva; — v kratkem,
vse posebnosti, s katerimi se od-
likujejo "Zapisniki lovčev", na-
hajajo se tudi v drugih njegovih
pripovedkah, tuptam v višji me-
ri, tako da zavzema on čestno me-
sto med najboljšimi novelistami
zdašnjega dobe. Z ozirom na spo-
sobnosti jih je malo, ki bi ga do-
segli, presegel ga gotovo ni še no-
beden. Z nežnim čustvom in slogu
razume on za vsako svojo pripo-
vedko pogoditi pravi ton in najti
ji prikladen okvir."

Ivan Turgenev, boreči se s pi-
satelji inorodnih narodov za prvo
stopnjo, se pri nas Slovenceh, ki
smo mu vendar le bratje po ko-
leni, rekli bi, pozna komaj šele
po imenu.

Seznani slovenski svet z du-
ševnim veljakom, vzbujati pravo
iskreno ljubezen do bratovskega
nam naroda, izmed katerega je
zrastle tak korifej, naj bo temu
početi častna naloga. Zraven te-
ga pa naj bo koristna dušna hra-
na tistim, katerim ni pokle, s su-
hoparnimi strokovnimi izdelki be-
liti si glavo in kateri pri pomani-
kovanju slovenskega berila sega-
jo v tuj koš, ne vede, kaj iz nje-
ga privlečejo.

Tisti častiti bralci pa, katerim
se bo zdelo delo "Dim" nedostat-
no, naj si vzamejo za dobro mašo
blago voljo.

Rad bi izvedel za svojega strica
ANDREJA STEGO, doma iz
Nemina pri St. Petru na No-
trantskem. Pred tremi leti sva
bila skupaj v državi Ohio. Pro-
sim cenjene rojake, če kdo ve
za njegov naslov, da ga mi javi,
ali naj se pa sam oglasi na na-
slov: Frank Sajin, Box 26,
Steyer, Md. (25-27-9)

ZAHVALA.

Na podlagi soglasnega sklepa
Jugoslovanske Pevske Zveze z
dne 3. t. m. izreka se tem potom
gospodu Frank Sakserju najpri-
srnejša zahvala za njegovo sim-
patijo, katero je skazal s tem, da
je prišel kot bolan človek v Cleve-
land, hoteč se vdeležiti koncerta,
ter za brezplačno prepustitev
"Glas Naroda" kot glasilo naše
Zveze.

Jugoslovanska Pev. Zveza.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, po-
hištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinj-
stvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prija-
telja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena namanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki
mali vasi v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol milijona (4.500.000) iztisih in je torej najboljšo
sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00	Enkratno iskanje dela stane \$0.30
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane \$1.00	Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane \$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane \$1.00	Enkratno društveno namanilo stane \$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglaših.
Naročilom je poslali vselej tudi denar.

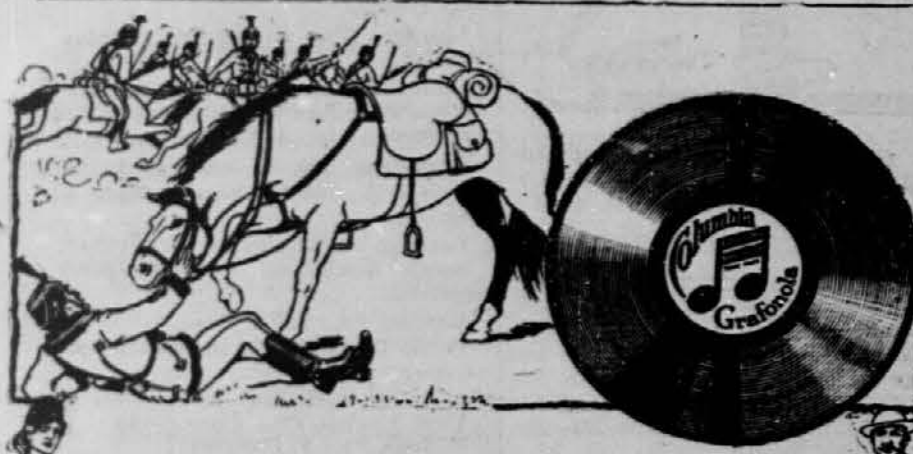
NASLOVITE NA:

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejememo
oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem va-
rujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih
je vsespodob dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa
laročajo, da se prepričajo če je oglaš v našem listu
in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj
ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri na-
ročilih po pošti.



Domača glasba Columbia rekordov.

Mirne ure dolge jeseni in zimske noči so pri-
kladne, da se poslušajo nekateri zelo lepi

SLOVENSKI

Columbia REKORDI,

ki se nahajajo v vedno rastočem imeniku tega jezi-
ka. Avgusta Danilova, sopran, in Mila Polančeva,
alt, obe stalni ljubljenski svojih rojakov, sta med
prvimi umetniki, ki so povečali družino ljubiteljev
glasbe COLUMBIJE. Zadnja pridobitev pa bo po-
kazala velik napredek; namreč rekord Slovenskega
pevskega društva "Slavec" iz New Yorka, katerega
pevovodja Ign. Hudé je znan po svojem delovanju
na glasbenem polju in bo pripomogel, da bo CO-
LUMBIA postala prijateljica v vsaki hiši.

A. Danilova, sopran, M. Polančeva, alto, s spremlje-
vanjem orkestra:

- E 3258 (Regiment po čisti gre;
(Sem slovenska deklica;
- E 3259 (Divja rožica;
(Vsi so prihajali, njega ni b'lo.
- E 3260 (Slišala sem ptičko pet;
(Škrjanček poje, žvrgoli.

Slovensko pevsko društvo "Slavec", New York,
Ign. Hudé, pevovodja:

- E 3492 (Zagorska. "Pa bom šu na planine".
(Kako bom ljubila.
- E 3493 (Le semkaj k meni sedi!
(Odpiraj dekle kamrico!

Vsi zgori navedene plošče so po 10 palcev in
igrajo na oba kraja, vsaka stane le 75c.

Prodajalci Columbije rekordov povsod.

Zahtevaj slovenski cenik; če ti ga prodajalec
ne more dati, piši nam takoj.

Mladost.

POVEST.

Gabrijela Preissova.

(Nadaljevanje).

Naenkrat bodisi, da jima je na svetloval župnik, bodisi da sta s sama izmislila — sta začela iskati za hčerico ženina. Ukrenila sta, da mora biti vojaškega stanu. Polkovnik je pisal nekemu svojemu znanecu, naj pošlje nekaj doti k njim, prej pa še fotografijo gospe. Zato je pisal nekemu svojemu znanecu, naj pošlje nekaj doti k njim, prej pa še fotografijo gospe. Zato je pisal nekemu svojemu znanecu, naj pošlje nekaj doti k njim, prej pa še fotografijo gospe.

Ljubezni ženin je prišel; bil je stotnik pri tirolskih strelcih in nosil naočnike, katerih pa premetence ni pokazal na sliki. Gospici ni Bog ve kako pristanal na srce, kolikor sem jaz poznala na nji, — vendar je pa rekla, da je zadovoljna z njim. V slovo mu je naredila šopek, in odšel sta si dopisovala.

Vselej o praznikih se je pripeljal k nam obiskat in z gospico sta se izprehajala po vrtu ali pa igrala skupaj na klavir. "Že zato ga imam rada, ker tako dobro igra na klavir —", nam je pravila gospodična. Dali so torej tiskati listke, da sta zaročena, in iz Celovca sta se pripeljali dve šivilji bala šivat. Moj Bog, to je bilo perila — in vse samo najtanje in najdražje — vso zimo sta šivilji delali pri nas.

Tedaj pa je na spomlad zbolela moja sestra, omožena v podgorški koči, in oče je poslal po me, naj grem gospodinjiti namesto nje. Ker se sestra ni dolgo pozdravila, nisem mogla od nje nazaj v službo prej nego šele po četvi. V vili so me radi čakali; v tem času me je namestovalec dinalarica; toda usoda gospodične se je med tem, kar mene ni bilo, zasukala; ženinov oče, trgovec v Inomestu, je baje napravil goljufijo; naš polkovnik je to zvedel in svadbe gospičice je bilo konec. Za nobene ceno, niti za ves svet bi ne dal svoje težavno vzgojene hčerice sinu goljufa; — že v grobu bi ga moralo biti sram. Gospa je plakala, a pritrjevala svojem možu, češ, gotovo je tisočkrat boljše, da se njini hčerica ne omoži, pa ostane častna, kakor stara barunka na Zadravlju.

Gospica se ni jokala, odlej je le rada zahajala na najvišje griče v okolici, in ker sama ni smela nikdar na daljši izprehod, (gospa je pravila, da se to ne spodobi), sem jaz morala hoditi z njo in nositi za njo plašček in dežnik. Govorili nista mnogo;raje se je zabavala s knjigo ali pa zrla v daljavo. Pa je prišla dolga, kruta zima, ki se je vlekla skoro do majnika, in gospici je ostal le še klavir za razvedrilo in knjige; kajti gospod in gospa sta govorila čim dalje manj veselo. Za vsako jed, vsako brenilo sta klicala gospičico k sebi; popoldne jima je morala igrati, zvečer pa mazati gospej roke in noge, ker so ji baje otrpale. Kolikokrat je prosila gospa, naj jo gospičica uspi s pesmi. Peti je morala koroške pesmice o planinski roži in gamsovem vrhu, o loven in modrem jezeru, in tedaj se mi je smilila najbolj. Čutila sem, da, česar ne izjoe v solzah, plaka skrito v njenem glasu. Na spomlad je prišla novica, da se žent bivši zaročence, in gospa je dejala na to: "A, naj se ženi! Naši Mimici se boljše godi pri nama, nego bi se ji bilo pri njeni. Mida je ne da v nobenemu nezanesljivemu človeku v roko. Ko pokoplje naju o ba, najde gotovo ljubezno zavetišče v samostanu. Moj mož je že vse poskrbel za to v najini oporoki.

In zopet je preteklo leto — suho leto, da ni bilo skoro nič seve na travnikih; vse je kar venelo. Naš gospičico je prevzela nekaka strast, da je zbežala od doma in hodila ob potoku, obraslem z jelšami, drugič zopet je šla med skalovje, — in ker sem jo malokdaj našla, kadar so jo klicali, — je bila karana; očitalo se ji je, da je nevaležna. "Morda vsaj ne boš tak, kakor je bila tista tvoja gubnanta, ki se je pri nas preobjedla, pa je bilo pregrešni in posvetni ženski preozko naše domovanje! Niti ne ve, kako se nama mora zahvaljevati za svoje ime. Kaj bi ti veljala na svetu, če bi,

midva ne bila poskrbela za te!" To ime sta ji še čisto očitala — a vzle temu sta jo imela rada iz ljubezni in iz navade! Gospica je dobro vedela, da bi bilo greh, če bi ju nevaležno zapustila.

In tako je revica trpela — mnogo je morala trpeti; toda nihče razven mene ni tega spoznal na nji. Ko se je iznova bližala jesen, je začela tako plašno gledati, kakor bi jo nekdo počil. Nekega večera, ko jo je gospa zopet kregala in jokala, češ, da je nevaležna, — mi je ukazala pripraviti v banjo tople vode, češ, da se izkoplje, predno gre spat. Ko je še rednikova rekla "lahko noč!" in uspala mamice z otožnim glasom svojih pesmic, sva šli skupaj v njeno sobo; rekla mi je, da se nečesa boji, naj spim celo noč pri nji na zofi. "Poglej, Vikta", je izpregovorila s tihim in žalostnim glasom, spravljajoča se v kopaljo, "koliko imam tu povsodi krasnih stvari in vsaka je darovana, — iz same dobrote darovana.... Drugi stariši dajejo vse le iz dolžnosti do svoje krvi, kakor bi dajali sebi, toda ti moji dajo le iz dobre volje. Zaradi mene so odpuhili sorodnike."

Hotela sem jo potolažiti, naj si tega ne jemlje tako k sreči, da sta rednika le zato zavrgla svoje sorodnike, ker so ju razdražili; — toda nisem mogla izpregovoriti, ko sem videla gospičico tako čudno razpaljeno, kakor da ji izpod obraza vije ogenj. "Težko glavo ima — boli jo —", sem si mislila in se raje obrnila proč. Tu je zopet rekla — in do smrti ne pozabim teh besedi: "Pridna bi bila jaz in hvaležna, da so me vedno pustili le tukaj, da mi niso pokazali, da je še drugje na svetu drugačna sreča. Jaz bi si bila mislila, da je na svetu samo naglupi doktor iz lavantinske doline, ki vsakega bolnika potolaži z besedami: "Saj to mine!", poznala bi bila le staro baroneso iz Zadravskega gradiča, skromno gospičico oskrbnikovo, našega dobrega župnika in slepega ministr, ki tudi zna potešiti trpečega človeka, kadar reče: — "Jaz imam vsega dovolj, v obilici — samo vidim me...." Toda, ko so mi odprli tako veličansko drugo stran življenja, je bilo konec preprostim pojmom — konec udanosti, skromnosti; nič več mi ne vrne miru in zadovoljnosti in ponižne hvaležnosti nego bolezen — dolga bolezen, ki čudežno izpreobrača človeško dušo k udanosti, — kajti hrepence po svetu — to je v moji krvi — ah, to me peče...."

In umolknila je. Nisem vedela, kaj naj ji rečem, da jo utošim; zato sem le molila za dušo v vica, da bi ji bile te v pomoč in v tolažbo. Za trenotek slišim ploskanje — ozrem se po gospičici, ki nima več glave pokonci, in nič drugega slutnja, hitim k banji. Tu se je borila uboga glavica z omedlečev in pogled je obračala name, prosče me: "Ne pravi tega nikomur — ne pravi!"

Dvignila sem jo v naročje in, groza, videla sem, da si je na obeh rokavh prerezala žile, — voda v banji je bila že vsa krvava. Hotela sem zaklicati na pomoč, toda ona je vedno še prosila: "Samo nikomur tega pravi, — iznebiti sem se hotela svoje krvi...."

Odtrgala sem si tedaj v stiski od čiste brisalke, katero sem ji bila pripravila za kopaljo, dva trakova in ji z vso silo obvezala rani. Potem sem jo prenesla z zofe na posteljo in tiho tekla k hišniku, naj gre takoj z mesarskim vozom po kakkega doktorja v Velikovec za gospičico, ki je nevarno zbolela. — Hkrati pa naj mu pove, da gospičica v gospičico ne smeta zvedeti ničesar, naj se voz ne pripelje prav do vile, naj doktor pride tiho po vrtu. In jaz, uboga žena, sem še naročila, da ga prosim, da bi pripeljal s seboj kako zdravnico za urezano roko, ker sem se, pripravljaje drva za podkurjenje, vrezala z nožem za dlanom in si ne morem ustaviti krvi. Zato me je hišnik še ozmerjal, češ, da sem neukretna in prismođa.

Gospica je ležala v sobici, kakor sem jo bila položila, z odprtimi očmi, toda niti zaspečeta ni več. V tem sem iznosila vodo iz banje, postavila vse, in oni ne srečni nožek, ki je še ležal zraven. Doktor se je pripeljal šele okoli polnoči; jaz sem mu takoj na vrta vse povedala in ga prosila za Božjo, naj nikomur ne izda tega. —

Gospico sem tudi že pripravila na vse, da pride doktor skrivaj k nji in o nji ne pove ničesar. Kako mi je Bog vdihnil vso to moč in pamet, še danes ne vem.

Rednika sta izvedela šele pri jutru, da je gospičica ponoči zbolela in sama zaležala velikoveškega doktorja, ki je bil slučajno doma. Revkoma smo se lagali vsi. Ko sta prihitela pred sobo gospičice, jima je stopil doktor nasproti in jima svetoval, naj ne hodita tja, da se gospičica mir ne sme motiti, ker se je loteva mrzlica. In sedaj šele se je pokazalo, kako rada sta imela svojo pastorko. Peljala sta se v cerkev in preklečala celo mašo in doma sta neprestano molila, da bi hčerica kmalu ozdravela.

Gospa je pravila gospodu: "Postiti se morava, papeček; tri dni ne poskusiva nič nego kimenovo juho, mleko in črn kruh."

In gospičica je rekla: "Kaj še, to ni nikakr žrtve! Jaz se odpovem kajenju, — tri dni nočem pipe ne smodke niti videti!"

Gospica je morala ostati štirinajst dni popolnoma v pokoju, potem pa ji je doktor prinesel svilene rokavice, da bi se zakrilo bolesto znamenje. A dolgo je še morala posedati v naslonjaču in mirovati z rokama. Ginjevala nam je vidno čimdalje bolj, toda napajala jo je neka zadovoljnost in radost življenja. Velikoveškega doktorja se je tako navadila, da je hodil k nam vsako popoldne. Naj je bilo zunanje še tako kislno vreme, vedela je, da pride za gotovo, in oči so se ji svetile v blestem obrazu. Tega vam menda še nisem povedala, da je bil ta doktor še neozvečen in lep, — meni bi bil bolj všeč nego oni stotnik. A kaj je pomagalo to, ko je imela gospičica že tako žalostno zvezdo, da je najočakal samo grob.

Spomlad je jo zopet napadla neka druga bolezen; lotila sta se je kašelj in mrzlica, in ni je mogel ohraniti niti prijazni doktor. Toda umrla je tiho, lepo, skoro nevede. Še zvečer se je veselila šopka, ki ga ji je prinesel doktor, in radostila se je, da ji je kašelj popustil. Pa se je zgodila ulegla, postavila si šopek v kozarec pred nočno lučico, da ga je videla, in molila tiho. Molila je italijanski in na pol bde mi je še nekaj povedala italijanski — ali pa je bilo to že čisto v sanjah....

Isto noč je izdihnila lušo, in jaz sem še danes vesela, da je občutila ubožica na zemlji vsaj malo zadovoljnosti —

Vikta je umolknila; po mračni sobici je bilo nekaj časa popolnoma tiho. Potem je Lucija prekinila tišino z vprašanjem:

"A kaj sta dejala rednika?"

"Kaj sta hotela —", je odgovorila Vikta: "najokala sta se. Jaz sem se le bala, ko sta gladila mrtvi roki, da ne bi zapazila tistih obrункov za pestjo, pa Bog ji je obvaroval tega spoznanja. Napravila sta ji krasen pogreb in se veselila, misleča, da bosta imela svojo hčerico na večne čase v svoji bližini. Gospa je umrla pol drugo leto potem in gospičica je sledil v malo mesecih. Vse sta imela tako, kakor sta si vedno pravila. Pripravljene blazine pod glavama, gospa svojo svatovsko obleko, gospičica sabljo. Bog daj vsem lahek počitek, — toda od tega je že več nego dvajset let in vile nasproti pokopališču nima še nihče iz njihove rodbine...."

V bližini so začeli kraljevati krulje. Stari Časnar je vstal od peči in hitel skozi vrata je vzkliknil radostno: "To sta naša dva!"

"Brž prižgite luč!" je hitela plašno Lucija, in vse ženske so nekaj govorile in iskale, izvemši Majdo, katera se je vsled Viktine povesti še sedaj vsa tresla. Stara ta dogodba ji je vzbudila v duši sočutje do uboge, iz italijanske zemlje v njihove kraje prenesene deklice, katera je našla svojo srečo in zadovoljnost šele pred smrtjo, ko je zaradi nje prelila svojo kri.... Občni nemir, vzklik, da sta brata že prišla, so kočno otresli iz Majde sanjivosti. Vikta sama je že obešala na zid prizgano petrolejsko svetilko in Lucija je postavila še gorečo svečo na mizo, da bi bilo bolj praznično. Majdi je prišlo na misel, da bi se ji spodobilo, iti moškimi nasproti, ker pa se je bila nenadoma tako zmedla in čudno prestrašila, je raje pokleknila pred ognjišče in popravljala ogenj na njem, prilagajala na grmado, katere je bila nalozila Franja pred njo, najdobjeje polenca, ki so ji bila pri roki.

"No, Majda, kje pa si?" je zaklical Filip v odprtih vratih; "tu imaš vsaka. Dovolj sva hitela, — konja pa še bolj, kar sama od se-

be. Prepričan sem, da bi se v cellem vašem polku ne dobil tako dober par —", je dejal kmot bratu.

"Oh, — pa menda že —", se je zasmejal Tomaž, s plašcem in čepico v rokah. Odložil je obleko na skrinjo in, zagledavši Majdo, se je obrnil takoj k nji, da jo pozdravi.

Ko je tako nesmelost stopila proti njemu, se je zmedel še on malo. Že začelom se mu je zdelo tako čudno, da je brat vzel kovačevo Majdo; kar ni si je mogel prav predložiti kakor vsakemu.

Podala sta si le roke; na rodbinski poljub se nista zmisliła. "Sestra Lucija nam je prišla malo pomagat —", je opozorila Majda vsaka nekako hitro in stopila potem takoj k Franji ter se z njo razgovarjala o večerji. Toda Lucija se je komaj dotaknila Tomaževe roke in brž dejala vsa zmedena, da bo nosila na mizo. Tedaj pa se je Majda zavedla, da je ona gostiteljica, in mirno je priselila k moškim za mizo.

"Kako ti je všeč pri nas?" je začel Tomaž nekako po stari navadi poredno se smehljaje.

"Lepa hvala! Da le Bog da zdravje, — niti ne toži se mi po domu", je odgovorila Majda spodobno, nekoliko resnobno.

"Toda tu pri nas vendar ni tako živahno, kakor je navadno pri vas", je menil Tomaž.

"Navadila sem se — kmalu" — je zagotavljala Majda, in dočim Filipa pred svadbo ni mogla tikati, dostavila vendar, da bi vsaj govorica ne zastala: "Kaj pa ti — ali tebi ni bilo nikdar dolgčas po domu?"

"Bilo — prvo leto", je priznal Tomaž in se mirno ozrl na Lucijo, ki je prinesla krožnike na mizo.

"Te pa še poznal nisem", je dejal in uprl pogled zopet v Majdo.

"Za male se nisi menil", se je nasmejala Majda, spominjajoča se, da se je za njo — za Majdo — pri godbi že rad oziral. Da bi pa pohvalila sestro, je dodala: "Naša Lucija je šele letos tako postavna; materi je že za gospodinjico; kar ne more se je nahvaliti." "Kaj pa zobje — ali so jo že nehali boleti?" je opomnil Filip skrbno. Lucija je baš nekaj prinesla na mizo, in sestra, hoteča jo pomesti v pogovor, je pomajala za mozem: "Če te še bole zobje, Lucija!"

"Ali pa ji je Tomaž že odpodil vso bolečino", se je oglasila starejša predica s klopi, da bi tudi malo pomagala do dobrega namena.

Ko se je deklica nato zasmejala, se je Tomaž ozrl na nje ustni in obžaloval v duhu, da ima že znatno pokvarjene zobe, dasi je še tako mlada. Sploh je bila ona le malo podobna starejši sstri, samo oblika ust je bila ista — kakor bi ji podolgoma položil četrto zrelh šipečjih jagod drugo ob drugo.

(Dalje prihodnjije).

Viljem gre v Zofijo.

London, Anglija, 21. septembra. Iz Berna v Švici poročajo:

Cesar Viljem se je peljal skozi Budimpešto na svojem potu v Zofijo, glavno mesto Bolgarske. Govori se, da je namen tega potovanja odpraviti nekatere težave, ki so nastale med Bolgarijo in Nemčijo. Nemčija in Avstrija sta zahtevali od Bolgarske vojaško pomoč, katero jima je Bolgarska odklonila. — Na drugi strani pa je Bolgarska prosila za enako pomoč, katero sta ji centralni državi odkleli.

KOLENDAR za leto 1918.

Rojakom naznanjamo, da bo v najkrajšem času izšel naš Slovensko-Amerikanski Kalendar za prihodnje leto 1918. Glede poučnega in zanimivega čtiva in krasnih slik bo letošnja izdaja presegala vse dosedanje.

Cena je samo 35 centov.

Da ga boste pravočasno dobili za naročite že sedaj. Najboljši dokaz, kako veliko je povprašanje po našem Koledarju, je to, da smo morali že dve leti izdati po dve izdaji. Ker bomo letos izdali le omejeno število Koledarja, se na poznejše naročbe ne bomo mogli veliko ozirati.

Naročajte ga pri:

Moveno Publishing Co., 22 Cortland St., New York City.

K zgodovini knjigovodstva.

Vezanje knjig, to rokodelstvo, ki se v toliki meri približuje umetnosti, se smatra za zelo važno ter je ozko spojeno z razpečevanjem in razširjenjem knjig.

Stari, ki niso rabili pri svojih manuskrptih papirja, niso poznali vezanja knjig. Svoje misli so ovekovečili na ribje kože, platno, skorje dreves ter končno na pergament, ki je bil popisan le na eni strani. Pergament se je navilo na lesene palice ter spravilo v omet. Od tega izvira izraz "volumen", to je zvitek za en zvezek kake knjige. Izdelovalci teh fudralov ali ometov so torej takrat v gotovem svetu zavzemali mesto sedanjih knjigovozov.

Sedanj obliki knjige se bolj bliža takozvani "Codex". To so bile pobejene in na obeh straneh popisane lesene plošče. Te plošče se je zvezalo skupaj ter opremilo s platnicami.

Ob gotovih časih se je pisalo tudi na drug material, ki ni bil sposoben za vezanje. Kako bi se na primer moglo zvezati ono čudno delo, ki nam ga je zapustil Petrarca? Pesnik je ponavadi nosil obleko iz gladkega usnja ter zaplaval nanjo svoje misli in poezije. Ta na temo popisana obleka je obstajala še leta 1527 ter se jo je hranilo kot dragoceno relikvijo.

Pravo knjigovodstvo je nastalo šele v srednjem veku in sicer v samostanih.

Vsak samostan je imel dvorano, imenovano "Scriptorium", v kateri dvorani so sedeli prepisovalci in knjigovozji, ki so pripravljali lesene, pergamentne ali usnjate platnice, opremljene sprejaj z zaponami. Ti knjigovozji so bili včasih pravi umetniki ter so jih v njih poslu podpirali zlatarji in graverji.

V 11. in 12. stoletju se je izdelovalo platnice iz brušenega bakra. Končno so naučili Arabci v času Križarskih vojn prebivalce zapada vzeti knjige v usnje, katero se je okitilo z zlatom in srebrom. Od te dobe naprej pa se prične nepopisna knjigovodska umetnost. Najlepša dela te vrste, iz petnajstega stoletja, so se nahajala v slavni knjižnici Matije Korvina, kralja Matjaža ogrskega, katera pa so žaligov leta 150 Turki uničili v 16. stoletju je dospela ta umetnost do najvišje stopinje popolnosti.

V pričetku 17. stoletja je stala knjigovodska umetnost sicer še vedno na prejšnji višini, a je pričela pozneje ropadati ter se je šele teko 18. stoletja dvignila do novega bleska. Iz te dobe sijajo so se ohranila imena cele vrste pravih umetnikov v tej stroki. Najgloblje pa je padla nato knjigovodska umetnost za časa francoskega cesarstva. Šele Thouvenin, knjigovoz Ludovika Filipa, je postal splošno znan radi svoje umetnosti. Njegova najkrasnejša dela so razstavljena v slavni d'Aumale zbirk.

Na zadnji pariski in tudi na svetovni razstavi v Philadelphiji so bila dela knjigovodske umetnosti premalo urejena, da bi jih moglo okoli zadostno premostriti.

Luksurijske vezane knjige nemških, ameriških in francoskih založnikov pa sploh niso vzbudile pozornosti, ki so jo v polni meri zaslužile.

Razven knjigovozov po poklicu je bilo vedno najti diletante in nabiralec knjig, ki so se pečali s to umetnostjo. Najbolj znan je postal knez Cammot, ki je bil za časa francoske revolucije knjigovoz v Londonu. Kralj Ludovik XVIII. ni imel le slabosti, da je hotel veljati za učenjaka in pesnika, temveč je tudi s posebnim nemorom vezal knjige, a ni spravil ničesar poštenega skupaj.

Materijal, ki je prav posebno dober za vezanje knjig, je naslednji: — ovčje usnje, kozje usnje ali marokin ter telečje usnje. Ekscentrični ljubitelji knjig so se posluževali tudi drugega usnja. Tako se je naprimer zvezalo razpravo o lovu v usnje jelena in dr. Hunter si je izbral človeško usnje kot platnice za knjigo, v kateri razpravlja o kožnih boleznih človeka. To originalno dejstvo je prišlo na dan vsled nekega spora, ki ga je imel s knjigovozom.

Velike redkosti glede platnic je imel v posesti George Napier, v kojej knjižnici se je nahajala knjiga, zvezana v svilni telovnik cesarja Karola I. Neki Crachero de je obdržal cel svet v enem in istem paru hlač iz usnja. Njegov sin je dal zvezati eno svojih najljubših knjig z usnjem teh hlač in

ta knjiga se nahaja še danes v londonskem muzeju.

Danes se izvršuje knjigovodstvo na popolnoma tvorniški način, a je kljub temu najti marsikatero trajno in okusno delo, kajti vsak knjigotrtice ve iz svoje lastne izkušnje, da pride pri nakupu večkrat le zunanja oblika knjige v poštev, posebno če gre pri tem za kak dar. Take lepo vezane knjige leže potem v predalu ali na mizi.

Kjer sodeluje več umetnosti, se ponavadi zgodi, da ostane ena na površju ter nadkrili druge. Pri takih modernih lepo vezanih knjigah pa se skoro v vsakem slučaju lahko reče, da je bila knjigovodska umetnost, ki si je pri dotični knjigi izvojevala zmago, kajti vsebina knjige ponavadi niti izdaleka ne odgovarja lepi zunanosti.

Harden o miru.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. septembra. — Maksimiljan Harden, izdajatelj lista "Die Zukunft" v Berlinu, je imel predavanje, pri katerem je rekel, da se bo takoj sklenil mir, kakorhitro se Nemčija odpove Belgiji. Vsled te izjave je nastalo po dvorani veliko razburjenje in mnogi so zapustili dvorano.

Potem pa, ko so se poslušalci zopet pomirili, je rekel Harden: "Preveč mislimo, ko se bojimo, ne mislimo pa dovolj politiki. Kdorkoli nam prinese mir, socialisti, ali papež sam, nam bo dobrodošel. Usoda Belgije se mora hitro odločiti. Ali moramo anektirati Belgijo, ali pa odkrito izjaviti, da nikdar nismo imeli takega namena. V vsakem slučaju mora nemški narod sam za sebe odločiti svojo usodo."

Kje je Nemec?



BOJAKI NARODAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leto \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih roka kom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar, Salida, Colo. in okolica: Lou Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely, Clinton, Ind.: Lambert Bolcar, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, Chicago, Ill.: Jos. Botič, Joe. Blah in Frank Jurjovec.

Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Frank Laurich in John Zalezel.

La Salle, Ill.: Matija Komp.

Livingston, Ill.: Mih. Citar, Macoultah, Ill.: Fr. Augustin, Nokes, Ill. in okolica: Math. Galshek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin, So. Chicago, Ill.: Frank Černa, Springfield, Ill.: Matija Barborič, Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovič.

Cherokee, Kans.: Frank Režanč, Columbus, Kans.: Joe Knafele, Franklin, Kans.: Frank Leskovec, Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kerne.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Scheller, Mineral, Kans.: Frank Angulčin, Ringe, Kans.: Mike Pencil, Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Haltie, Mich.: M. D. Likovich, Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta, Chisholm, Minn.: Frank Gović, Jak. Petrich in K. Zgonec.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonke, Jos. J. Pesel, Anton Poljanec in Louis M. Pernšek.

Eveleth, Minn.: Louis Gović in Jurij Kotze, Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel, Hibbing, Minn.: Ivan Pouše, Virginia, Minn.: Frank Hrovatic, Kansas City, Kans.: Peter Scheller.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian, Klein, Mont.: Gregor Zobeč, Great Falls, Mont.: Math. Ulrich, Roundup, Mont.: Tomaž Paulin, Gowanda, N. Y.: Kurl Sternha, Little Falls, N. Y.: Frank Gregorica, Barberton, O. in okolica: Math Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočvar, Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh, Cleveland, O.: Frank Saksar, Jakob Debeve, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumeš, Niles, O.: Frank Kozovšek, Youngstown, O.: Anton Kilej, Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Atsley.

Allegany, Pa.: M. Klarich, Ambridge, Pa.: Frank Jakše, Besemer, Pa.: Louis Hribar, Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar, Canonsburg, Pa.: John Koklich, Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vio Rovaneš in Jos. Turk, Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.

Expert, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebats, Forest City, Pa.: Mat. Kernin, Frank Leben, Grell, Pa.: Anton Valentinič, Greensburg, Pa. in okolica: Fran. Novak.

Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan, Imperial, Pa.: Val. Petermel, Box 172, Johnstown, Pa.: Frank Gabrejša in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik, Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar, Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. B. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat., I. Magister, Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar, South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.

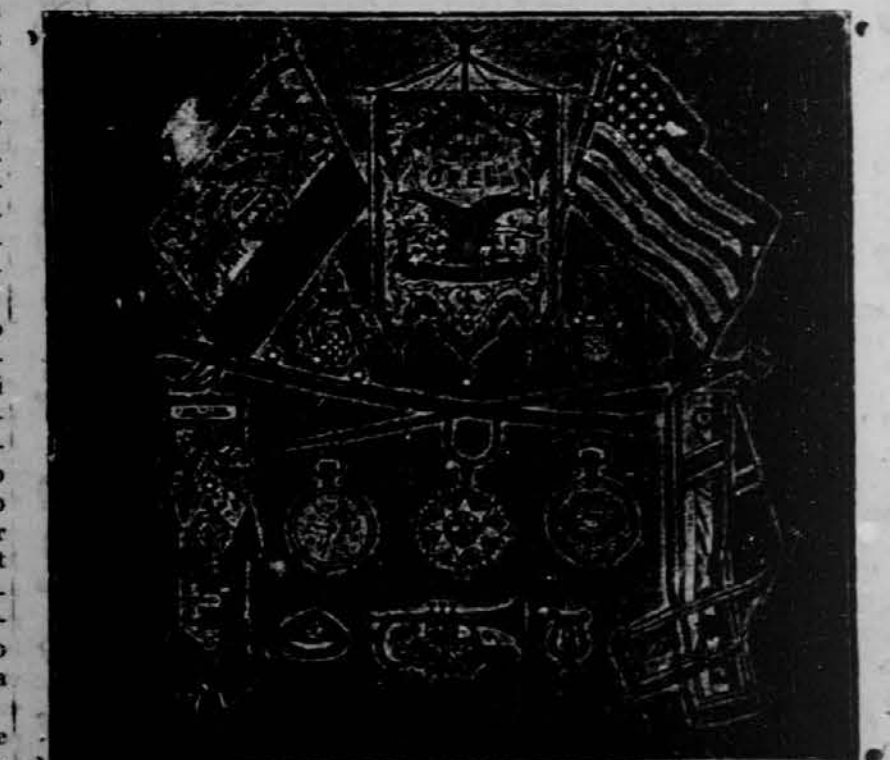
Steelton, Pa.: Anton Hren, Turtle Creek, Pa. in okolica: Fran. Schiffrer, Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolat, West Newton, Pa.: Josip Jovan, Willock, Pa.: J. Petermel.

Murray, Utah in okolica: J. Kastele, Tooele, Utah: Anton Palčič, Black Diamond, Wash.: G. J. Forenta.

Davis, W. Va. in okolica: Joli Brosch in John Tavželj, Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik, Sheboygan, Wis.: Anton He, John Stampel in Herinin Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok, Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, in Valentin Marcina.



Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, zastavo, regalje, godne instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, veržice, privrabe, prstane itd., se kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Upoštevanje 72 stane le 2c. pa si boste prihranili dolarje.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirano dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKABEC, S. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri sebi pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

DIM.

Ruski spisal Ivan Turgenev.

I.

Dne 10. avgusta 1862. leta ob štirih popoldne se je v Baden-Badenu pred znanom "Conversations" sedlo veliko število ljudi. Vreme je bilo krasno. Vse okoli — zeleno drevo, svetle nise ugodnega mesta, valovite gore v okolici — vse praznično, vse se je razvijalo pod lučjo blagodejnega solnca. Kakor se je smehljalo vse, zapno in mlo, tako je bilo tudi nedolžno pa ljubeznivo smehljanje na človeških licih, — starih in mladih, odmah in krasnih. Celo naenkrat in nabesneli figure pariskih loret niso motile običnega vtisa jasnega zadovoljstva in radosti. Šaraviti trakovi, perje, zlat in jeklen lesket na klobukih, vse je nehote opominjalo na oživilni lesk in lahkonobno igro spomladnega cvetja; je povsod se razsipavajoče suho grljenje francoskega brbljanja ni moglo zamenjati tišjega petja, niti primerjati se z njim.

Vse drugo je bilo tiho po svojem redu. Orkester v paviljonu je igral zdaj popuri iz Traviate, zdaj valček od Straussa, zdaj zopet rusko romanso "Skazite jej", katero je potrežen kapelnik instrumental. V sobah za igranje so sedele tesno skupaj že vsom znane figure okoli zelenih miz s takim glajam in poželjivim, zdaj ostrmelim, zdaj žalostnim, ali praznoprav grabežljivim obrazom, kakoršnega daja vsakim celo boljšarskim (aristokratskim) črtam kvartirski mežlica. Dobro rejeni ter nenavadno gizdavo oblečeni grafičarji iz Tambora pa razmeče z nedolgovratno krčevito histrojtjo, z debelimi očmi, naslonivši prsi ob mizo, ne odzira se na hladnokrvni posmeh "krupije" (krupija je bankirjev pomočnik pri kvartanju), v ravno tistem trenutku, ko se je zaglasila "rien ne va plus!" po četvorovoglati mizi iz skatle zlate ludore. S tem se je znebil vsakega upanja še kdaj biti priigrati si, če bi ga znala tudi sreči zadeti. Pa to ga ni nikakor motilo, da bi ne bil še ta včer s sočustveno hudovoljnostjo k vsemu priklinal knezu Koko, enemu od znamenitih voditeljov opozicije plemenitavev, tistemu knezu Koko, ki je bil v Parizu v salonu princezine Matilde v cesarjevi navzočnosti tako dobro omenil: "Madame, le principe de la priete est profondement ébranlé en Russie." (Gospa, načelo lastninstva je globoko potreseno v Rusiji.) Pri ruskem dre-

vesu — à l'arbre russe — so se navadno stajali naši rojaki in rojakinje. Dohajali so senkaj naličjani, elegantni, čisto po sedanjem kroju, pozdravljali so drug drugega veličastno, prelepo, neprisljčno, kakor se pri ljudeh, ki stojjo na najvišji višini današnje moabrazovanosti, že samo ob sebi razume. Ko se pa posejedo, ne vedo si kaj povedati ter zabavajo se s praznimi razgovori, ali pa z obnošenimi, prav nesramnimi ter plitvimi proizvodi katerega francoskega ekskliterata. Ta jim je tagal, à ces princes russes, vsakojake neshane évekarije iz starih almanahov Sarave in Teutamaru in oni so se zalivali s hvaležnim posmehom, priznavali kakor proti svoji volji tujnemu umniku prednost ter sprevidevali svojo neizmerno nesposobnost kaj zabavnega povedati. Medtem je prišla sora že vsa "fine fleur" našega društva, vsi obrazi odličja in anodje. Tukaj je stal grof H., naš neprispodobljiv diletant, globoko amuzikalna natura, ki tako po "božje" dela romane, pa ne more note drugače pogoditi, nego da šklenfne s kazalcem po klavirju in ne poje še tako ne, kot slab cigan ali pariski konfer; tu je bil tudi naš krasen baron Z., ta mojster vseh umetnosti in literat in administrator in govornik in kvartar; tukaj je bil tudi knez U., prijatelj nabožnosti in naroda, kateri si je tačas, ko je imel fabrikacijo žganja, nakopičil veliko premoženja s prodajanjem s krstaveem namešnega žganja (krstavee, svijaška dušica, kužela, strupno bilje, katerega sok človeka omoti); tudi blestetajoči se general O. O., ki je ne vem koga zmagal in ne vem koga ukrotil, pa se vendar ni vedel kam dajati in s čim prikupiti; tudi R. R., vesel tolstak, ki se je držal za prav bolnega in jako uženega človeka, pa je zdrav kot bik in bustaj kot štor. Ta R. R. je skoraj edini, ki je ohranil do našega časa sporočilo o levu od 40ga leta som, le epole "junaka našega časa" in grofinje Borotinske. On je tudi tisti, ki je obdržal navado, da hodi po petah in "le culte de la pose" (ruski se še to povedati ne dā), da se nevarno dolgočasno giblje z zaspanim in veličastnim obrazom na neginjivem licu; ohranil je tudi se navado, da drugje z zevanjem v besedo sega, da skrbljivo ogleduje svoje prste in nohte, da se smeje skozi nos, da si

na mah potegne klobuk iz zatilnika na obrvi itd. itd. Tu so pa tudi bili celo državniki, diplomati: evropskimi imeni, moške pametni in razumni, kateri mislijo, da je zlato bilo dal pešev in da je angleški "poor tax" davek, ki se rečevoem naklada. Tu so bili na črce tudi ognjeni, pa tudi plajšivi epistilei kameleje, posvetni abadi levi z neizmerno lepo razranimi lasmi v zatilniku, s pčtrastnimi visočini "backebarti", obličeni v pravih londonskih kostimih, mladi levi, katerih, mislijo bi se, bi nič ne oviralo, da ne bi mogli postati slaviti francoski brbljači... nikar! ni ne maramo za domače; — in grofinja S., znana postavodateljica mod in gran — žanra, katero so zli jeziki imenovali "kraljico srček" in "Meduza v čepici". Obračala se je, ker ni bilo drugih évekaveev, raje k Italijanom, ki so se tu okoli skali Moldavancem, ameriškim "spirituistom", ki urnim sekretarjem inostranih poslanstev, k Neneem z ženi podobnim, pa vendar opazljivim obrazom in k drugim. Grofinjo je posnemala tudi kneginja Babette, taista, kateri je na rokah umrl Šopen (v Evropi se imenuje več od tisoč gospoj, ki jim je Šopen v rokah umrl), in kneginja Anette, katera bi prekosila vse druge, ako ne bi iznenadoma kakor duh kapusa v sred najnežnejše, ambre preiskala v njej presta kmečka perica; in kneginja Paquette, katero je zadela ta-le nesreča: Njen mož je dobil visoko službo in kar naenkrat, Dieu sait pour quoi (Bog ve zakaj), je ubil mestnega načelnika in ukradel 20.000 rubljev carskega denarja; in smešna kneginja Zizi in jokava kneginja Zozo; vse so puščale svoje rojake na strani, nemilostljivo so postopale z njimi... Pustimo jih tudi mi na strani, te naše gospoje, in pojdemo od tega znamenitega drevesa, okoli katerega sedijo one v takih dragih in nekoliko brezokusnih toaletah in naj jim Bog pošlje olajšanja od dolgega časa, ki jih čisto tako zelo muči.

II.

Nekoliko korakov od ruskega drevesa, za majhno mizo, pred kavarno Vebejevo je sedel mlad človek izpod tridesetih let, sredi rasti, mršav, črpkast z moškimi in prijetnim licem. Naglivi se naprej in opirajoč se ob palec z obema rokama, je sedel mirno in priprosto, kakor človek, kateremu ne pride na misel, da bi ga kdo opazoval ali se z njim zanimal. Njegove črne velike izrazne oči so se medleno obračale okrog, včasih jih zlahka zapre pred solncem, včasih pa jih zopet upre na kako mimoprišedlo ekscentrično prikazen; pri tem je bilster, skoraj detinsk posmeh po mezeval njegove tanke brke, ustnice in prijetni podbradek. Obledel je bil v širok paletu nemškega kroja in sivkast mehak klobuk mu je zakrival polovico visokega čela. Na prvi pogled se mu je videlo, da je pošten in delaven, nekoliko samosvesten mladenič, kakoršnih živi mnogo na belem svetu. Videlo se mu je, da si oddihuje od dolgega truda in se pristočno razveseljuje nad sliki, ki se razprostira nad njim. Njegove misli so bile delež odtoč v svetni, ki tomu, ki ga zdaj obdaja, ni bil malo, da, nič podobno. On je bil Rus. Ime mu je Gregorij Mihajlovič Litvinov.

Treba je, da se nekoliko z njim spoznamo in nekaj besedi povečmo o njegovi zamotani preteklosti. Bil je sin odstavljene uradnika iz trgovskega stanu. Učil se ni v mestu, ampak na deželi. Mati mu je bila plemenitaškinja, v institutu izrejena, prav dobro in navdušeno bitje in tudi ne brez karaktera. Akoravno je bila 20 let mlajša od svojega moža, ga je vendar nanovo odgojevala, izvlekla ga iz uradniškega življenja v grajščansko, ukrotila in omečala njegovo surovo in neuglajeno naravo. Njena ljuba se je začel on čisto oblačiti, spodobno se obnašati ter jemati kleti. Začel je čislati učenjake in učenost; čeprav ni vzel knjige v roke, pa je vendar vselej skušal paziti nase; čelo hodi je jel bolj tiho in govoriti z mirnejim glasom, najraje o vzvišenih predmetih, kar ga pa ni malo truda stalo. "Eh, s tem bi jaz bil kmalu pri koncu", mislil si je sam pri sebi, a rekel na glas: "da, da, to je — to je vprašanje."

V hiši je tudi mati Litvinova vse urečila po evropski. Stručajem je rekla "vi", pri koncu pa nikomur ni dopuščala, da bi se

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON"

SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOSEF BLATNIK, 3562 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAJNER, 993 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ŽAGAR, 3704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 1726 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blagajnik: MIKE VEČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapiskarica: ROZI MAUER, 3522 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

MARY GLIHA, 3606 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINŠEK, 3569 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VEČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7825 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VEŠTAR:

LUDVIK GRUDEN, 3634 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Mike Pinteri'su, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

najedel čez mero. Kar se pa posvetja tice, ni znala ne ona, ne mož z njim kaj začeti. Bilo je vse zapuščeno, obsegalo je veliko zemlje, imelo dosti ugodnosti, jezer in šum. Obenem od teh je stala nekakj velika fabrika, katera se je bila postavila po nekem pridumu, pa nepraktičnem Slovaku, evetela potem v rokah nekake goljufivega kupca, nakonec pa čisto propadla pod vodstvom postenege Nemca. Gospa Litvinova je bila zadovoljna s tem, da si ni podkotala popolnoma svojega stanja in da ji še ni bilo treba delati dolgove. Z zdravjem se ni mogla ponasati in umrla je na susici ravno tisto leto, ko je sin stopil v vsenčilšč v Moskvi. On ni končal tečaja, ampak odšel vsled okoliščin, ki jih je čitatelj pozneje zvedel, v provincijo, kjer se je potepal nekaj časa brez vsakega posla, brez družbe, brez znaneev.

Po milosti plemičev njegovega okroga, ki mu niso bili naklonjeni, ki niso bili še tako prekinjeni teorije škodljivosti "absentizma" kakor domačega pregovora, da "srajca je bližje telesu", je bil leta 1855. vzet v vojsko. Tu bi bil skoraj umrl na legarju v Krimu, kjer je ne vide ne onega "zveznika" prebolel 6 mesecev v neki bajtici Gnjilaga (Azovskega) morja. Potem je služil, kjer je sam hotel, in živčel v neki vasi, se je, sveda ne brez neprijetnosti, strastno pečal z ekonomijo. On je sprevlel, da materino posestvo, ki ga je rahli oče obdeloval slabo in nemarno, ne daje ne desetine dohodkov, kar bi jih zamoglo dati, in da bi v skušenih na znanih rokah zamoglo postati zlati tla. Spoznavši pa tudi, da mu še manjka skušnje in znanja, odpravi se čez mejo učiti se agronomije in tehnologije, čisto od početka. Vse kot štiri leta je preživel v Mecklenburgu, v Sleziji, v Karlsruhe, potem je šel v Belgijo in Anglijo; trudil se je vestno in pridobil si dokaj znanosti. Lahko si jih ni pridobil, ali on je zdiral do konca in zdaj poln zaupanja v samega sebe, v svojo bodočnost, v korist, katero bo imela od njega cela okolica in vsi rojaki, namerjava vrniti se domov k svoj rodbini, odkoder ga je oče z obupnim zaklinjanjem in prošnjami v vsakem pismu vabil, celo prestrašen zavoljo emancipacije, razdeljenja zemlje, odkupnih pogodb, z eno besedo zavoljo novega reda. Pa kako pride Litvinov zdaj v Baden?

Prečakuje v Baden u dne do dne svoje neveste, sestrenico mu, Tatjano Petrovno Sastovo. On jo pozna že od detinskih let sem in je preživel z njo pomlad in poletje v Draždanih, kjer se je bila naselila s svojo tetko. Iskreno in globoko je ljubil ter čislal svoje mlado sorodnico in izgotovivši svoj težki pripravniki posel, sklene stopiti na novo polje delovanja; in tako ji predloži, kot ljubljeno deklico, kot tovariša in prijatelja, da zedinijo svoje življenje z njegovim na veselje in za last, na trpljenje in počitek, "for better for worse", kakor Angleži pravijo. Ona privoli v to in zdaj se on odpravi v Karlsruhe, kjer so mu zaostale knjige, papirji in druge reči. "Ali kako pride v Baden?" bodete zopet vprašali.

(Dolge prihodnjič.)

STATE DEPARTMENT OF LABOR
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION
ščiti naseljenca in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastoj. V vseh jezikih. Pojasnila, kako postati državljan in o državljskih pravicah. Pridite ali pišite!
Newyorki urad: 230 Fifth Ave.
Urad v Buffalo:
704 D. S. Morgan-Building.

Zastrupljenje vode s svincem.

Da je svinčev strupen in da je zastrupljenje vsled svinca lahko posledica uporabe vode, ki je bila shranjena v svinčenih posodah ali ki je tekla po svinčenih ceveh, je bilo znano že v starih časih. Hipokrat, katerega se imenuje oče medicine, je spoznal ter opisal nevarnost zastrupljenja vsled uporabe gorske studenčnice, katero so spravljali v gotova grška mesta po svinčenih ceveh že nekako 400 let pred Kristom. Sredi 19. stoletja, ko je postala občinska dobava pitne vode vedno bolj razširjena, je bilo zastrupljenje vsled svinca zelo pogosto, posebno pa v gotovih mestih Anglije.

Vzrok zastrupljenja se je zlahko zasledilo v uporabi svinčenih cevi pri dobavi vode. Ker pa se v drugih sličnih krajih, v katerih so istotako uporabljali svinčene cevi, niso pojavili slučajni zastrupljenja s svincom, se je pričelo veliko špekulirati o tem in napisalo se je celo več tozadevnih knjig, v katerih se razpravlja o vplivanju vode na svince.

V tej deželi so zgodaj spoznali nevarnost uporabe svinca pri dobavi pitne vode. Leta 1842 je posebni komitej, katerega so imenovali, da preišče nenavadno veliko število zastrupljenj vsled svinca v Lowell, Mass., sporočil, da ima voda v vodnjakih tega kraja lastnost v veliki meri kemično vplivati na svince. Vsled tega so izdali na meščane poziv, naj ne uporabljajo svinčenih cevi v zvezi z dobavo pitne vode v hišah.

Znano je, da je svinčev strup, ki je počasni vpliva na človeški organizem. Strupeni učinek je opaziti šele tedaj, če prihaja svinčev v telo v ponovnih majhnih dozah, kajti v drugemnem slučaju izostanejo vsaki znaki zastrupljenja.

Nadalje pa niso vse osebe na enak način dovzetne za zastrupljenje s svincom. Mlade osebe so nekoliko bolj dovzetne kot pa stare in ženske nekoliko bolj kot pa moški.

Ker se loti svinčev živčnega sistema ter nadalje ledvice in jeter, je tudi popolnoma lahko mogoče, da dovede zastrupljenje s svincom do številnih drugih bolezni, ki napadajo človeka v srednji življenjski dobi.

Verska manija Michaelisa.

Kot nemški kaiser, ima tudi njegov kancelar posebno manijo ali strast za spuščanje pridig ob vsaki mogoči ali nemogoči priliki, ki se mu mudi. Nekateri njegovih pridig so mu povzročile trubl v državnem zboru, kjer se je moral opravičevati radi njih.

V enem svojih govorov se pritožuje Michaelis, da "ljudje ne dovolijo, da bi volja in ljubezen božja vplivali na njih privatno ali javno življenje". Nadalje je rekel, da je pretežno število Nemcev mnenja, da nima krščanstvo kot tako nobenega vpliva več na nemško javno življenje.

Z ruskega bojišča.

Petrograd, Rusija, 21. sept. — V sredo so se na ruski in rumunski fronti vršili zračni boji. Naši letalci so spravili na tla štiri nemške aeroplane za nemško bojno črto. V okolici Novoselice je bilo eno nemško letalo izstreljeno, letalca pa ujeta. Jugovzhodno od ovela so ruski letalci bombardirali nemško taborišče.

Kitajska divizija.

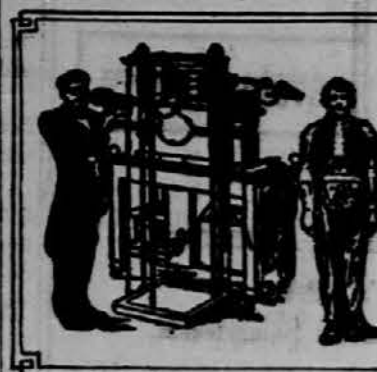
Peking, Kitajska, 21. septembra. Kitajski predsednik in kabinet je privolil v načrt, da se pošlje divizija 24 tisoč moč na Francosko.

LAHKO STE OZDRAVLJENI!

Pridite k meni — Jaz vam povrnem vaše zdravje.

Jaz imam najboljšje pripomočke za zdravljenje vsakovrstnih bolezni.

X-žarki (električna) preiskava



JAZ SEM najstarejši kristjanski specializist v Pittsburgh, Pa.; 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.
JAZ VAM BOM povedal ako morete biti ozdravljeni brez dvomljenja in ozdravil vas bom, ako se ni posrečilo mlašim ali neizkušenim zdravnikom.
JAZ RABIM najboljšje in najuspešnejše zdravila pri zdravljenju mojih bolnikov.
JAZ IMAM svojo lekarno in laboratorij, vse najboljše za bolne ljudi.
Začudili se boste kakor hitro zamorete biti ozdravljeni. En sam obisk vam bo zagotovil mojo sposobnost in prepričali se boste zakaj imam uspeh v kratkem času.

Vse kronične bolezni moških in ženskih zdravim uspešno. NIZKE CENE. PREISKAVA IN NASVET ZASTONJ. Govori se slovensko.

Urađno ure: od 9. izjtraj do 8. večer
ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popal.
411 — 4th Avenue PITTSBURGH, PA.
nasprati palate

ako bo dovolj denarja za opremo in prevoz. Zavezniki se strinjajo s tem načrtom in Francoska je zelo zadovoljna, da bo dobila pomoč.

Kitajske čete bi mogle priti na Francosko okoli 1. januarja. Nekaj dobora izveščanj čet bi se moglo dobiti še sedaj.

Predsednik se zavzema za to, da se pošlje na evropsko bojišče 300 tisoč kitajskih vojakov in provinčialne oblasti podpirajo to namero.

Papež in mir.

Vsi so prepričani, da bo poslal Vatikan v najkrajšem času novo not. — Mir se bliža.

Rim, Italija, 23. septembra. — Papež namerava poslati bojujočim se še eno noto, v kateri bo izjavil, da so točke, v katerih se bojujoči strinjajo, nekaka podlaga za vsa nadaljna pogajanja. Vse spor naj se reši na mednarodni konferenci. Papež je prepričan, da bi bila taka konferenca uspešna in da bi se dalo z lahkoto rešiti vse manjše spore.

London, Anglija, 23. septembra. Angleško zunanje ministrstvo je dobilo potom časnikarskih agentur besedilo odgovora nemškega in avstrijskega cesarja. Zunanje ministrstvo opozarja na to, da m v odgovoru nemškega in avstrijskega cesarja niti besedice o kaki vojni oškodnini, na bi dale centralne sile nazaj kako zavzeto ozemlje.

Angleži se nikakor ne strinjajo z nemškim odgovorom. Država, ki je pregazila Belgijo, potapljala nevtralen ladje in uganjala druge nepostavnosti, mora biti malo bolj ponižna in mora staviti drugačne pogoje.

Petrograd, Rusija, 23. sept. — Večina ruskega časopisja je prepričana, da se bliža mir.

Nek časopis celo zatrjuje, da je zdaj naporeč najugodnejši trenutek za mirovna pogajanja. Nemčija mora omagati prej ali slej.

Nemčija mora izprevideti, da se ne more več vstavljati združenim angleškim, francoskim in ameriškim silam.

Kljub temu, da so bili Rusi poraženi pri Rigi je še vedno dosti upanja, da bo zavezniška zmaga popolna.

OPOMIN.

Tem potom opozarjam vse one, katerim sem posodil denar že pred dalj časom in ki ste mi obljubili, da mi vrnete v doglednem času. Preteklo je že dolgo časa, pa se mi nobeden ne oglasi. Torej prosim, da mi oglasijo in vrnejo moj težko zaslužen denar najkasneje do 15. oktobra t. l., če se pa ne oglasijo, bom primoran obelodaniti jih s polnim imenom.

John Koejan,
702 Holmes Ave., Indianapolis, (25-27-9) Ind.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Milwaukee, Wis. in v državi Kansas naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

MR. OTTO PEZDIR.

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roko.

S spoštovanjem
Upravištvu "Glas Naroda".

Kje sta moja dva bratrancea JOE in TONY KORDIS, podomače Ucarjeva, ter prijatelj JOE BARTOL? Vsi trije so doma iz vasi Retje pri Loškem potoku. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih naslov, da mi javijo, ali naj se pa sami oglasijo. Moj naslov je: John Bambič, Java Center, N. Y. (22-25-9)

Kje sta TOMAŽ in FRANK BASSA? Doma sta iz Podgraj pri Ilirski Bistrici. Pred enim letom sta bila v St. Mary's, Pa., in kje se zdaj nahajata, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Helena Iskra, 991 E. 64. St., Cleveland, Ohio. (22-25-9)

MODERNO UREJENA Tiskarna Glas Naroda

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
OENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

Slovenic Publishing Co.,
83 Cortlandt St., New York, N. Y.

SLOVENSKO

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Absey Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVUGST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5905 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik in zaupnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2, box 1134, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOR, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasil: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovič, Farmer & Miners National Bank, Forest City, Pa.
V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika, da ne pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

UMETNI JAHAC

- ROMAN -

31

(Nadaljevanje).

— Za božjo voljo, kdo se vendar briga za te stvari? — Ali mislite, da se bodo šli kmetje informirati, če je baron ali ne? — Kaj takega sploh nikomur ne pade v glavo. — Kmetje so zadovoljni, da jih pusti v miru in da je dobri žnjimi. — No, gospod Silber, vi pa sedite tukaj kot da bi okameneli. — Ali sem se motil, ko sem vam povedal, da vas bo moja novica presenetila? — O čem bi premišljeval? — O grofu Gulfu premišljuje. — Kdo bi si mislil, da je ta človek tak potuhnjeneč? — Da, prijatelj, tiha voda globoko dere. — Noben človek na svetu bi ne slutil, da je grof Gulf — — — je rekel Silber.

— Noben človek? — ga je prekinila gospodična Zaben smeje. — Ali mislite, da smo res vsi tako kratkovidni kot ste vi? — Jaz sem že tedaj nekaj slutila, ko je vzel tako dolg dopust in ravno v onem času. — In vi še ne veste, kako sem se sestal žnjimi. — Povejte, povejte, lepo vas prosimo! — No, čisto slučajno. — Kolo se mi je zlomilo in moral sem iskati pomoči. — On je prijahal po cesti in me odvedel v grad. — Oh, moj Bog kako romantično! — Če bi bil kdo dragi na mojem mestu, bi najbrže ničesar ne opazil. — Toda jaz sem vajen takih stvari. — Jaz poznam igre, poznaj značaje in poznaj maskiranje. In vidite, vse to mi je pripomoglo, da sem napravil važno, silno važno odkritje. — Kako se pa počuti Bertrand? — Meni se zdi, da prav dobro. — Svoje baronsko ulogo prav dobro igra. — Kaj pa njegova žena? — je vprašal Silber. — To je pa res čudno, da vas njegova žena tako zanima? — Saj res, saj res — so se oglašile ženske. — Me še vedle nismo, da imate pri tej stvari kaj interesa. — Jaz se samo v splošnem zanimam zanjo. — Samo v splošnem prepričani bodite.

— Po mojem mnenju — je odvrnil Zubig — se gospa ne počuti popolnoma dobro. — Morda se dolgočasi, morda se z možem ne razumeta. — Jaz sicer ne vem, kaj je, povem pa le to, kar sem opazil. Sicer je bila izvanredno prijazna in mi je šla v vseh ozirih na roko, toda vendar. vendar... No, sicer... — Kaj pa? — Rekel bi, da ji je dolgočasno po njenem prejšnjem življenju. — Kako solite o tem? — To je čisto enostavno. — Kakor hitro se je Bertrand za trenutek odstranil je pričela govoriti ona o svetu, o zabavalstvih, o velikomestnem življenju in drugih prijetnih stvareh. — Poslušaj, — je rekla gospa Zubig — jaz sploh ne vrjamem, da sta poročena. — Saj ni treba, draga moja — se je nasmehnil mož. — Saj ni treba, da sta poročena! — Samo, da sta prijatelja, to je glavna stvar. Pomisli, kako je ona lepa in pomisli, kakšen uzor lepega človeka je on.

— Meni se samo čudno zdi, da grof Gulf ni samo nje odvedel? — Če bi bil zaljubljen v njo, bi ji gotovo ne pustil njenega moža kot stražnika. — Ne, to bi bilo preveč. — To bi povzročilo preveliko razburjenost. — Sicer je pa zdaj šele začetek. — Čez en mesec ali dva se lahko že vse izpremeni. — To je pa res lepo gospodarstvo. — Lepa banda se je zbrala skupaj.

— Seveda — se je nasmehnil Zubig. — Naj bo že kakor hoče, meni je vseeno. — Eno pa le pravim... — Na dan z besedo! — Bertrandova žena je krasna ženska. — Lepa je že, lepa, toda varala je svojega moža. — je pripomnila madama ježno. — A kaj zato? — To ni nič. — Že je Bertrand neumno napravil, ker vaju je pustil sama. — Pa že vsaj ne misli, draga moja, da bi jaz — — — je zajecal intendant.

— Ne, jaz ne mislim, da bi bil Bertrand ljubosumen. — Zdi se mi, da sploh ne pozna ljubosumnosti. — Toda zakaj bi bila madama žalostna? — To bi hotela vedeti. — Saj sem ti že povedal, draga moja, da se dolgočasi. — Tako mlada ženska v taki puščavi. — Saj bi se še ti dolgočasila. — Mi-

slim, da ti ne bi bilo dobro, če bi te poslal za par tednov v tako puščavo.

— Zakaj pa ni ostala v cirkusu? — Zakaj ne izvršuje več svoje umetnosti?

— Da, tudi meni se zdi to čudno — je odvrnil Silber.

— Krasna pa je, nebeško lepa — je zatrdil Zubig. — Jaz se dobro razumem na ženske, pa lahko rečem, da take lepote še nisem videl.

— Ti se vedno prehitro vznameš, moj dargi — ga je zmerjala žena. — Po mojem mnenju ima ona čisto vsakdanji obraz. — No, samo njene oči so res nekaj posebnega.

— Kaj? — Za božjo voljo! — je vzkliknil Zubig. — Gospod baron, vi tudi poznate ženske kaj ne? — In njo poznate. — Pomagajte mi vendar, da bova prepričala te nevoščljivke. — Povejte mi, če ni Marta lepa? — Amelija, prisežem ti, da je ona najbolj zapeljiva ženska, kar sem jih videl v svojem življenju.

— Da, oboževalec je imela dovolj — je rekel Silber. — Ženske so utihle in začele zmajevati z rameni.

— Ilvala vam, gospod baron — je rekel Zubig. — Oboževalec je imela veliko in jih ima še zdaj. — Pri vsem tem ima pa tudi neko lepo lastnost.

— Katero lastnost?

— Da ne pozabi starih oboževalcev, ko se sestane z novimi.

— Molči že enkrat — ga je prekinila žena. — Tako star si že, pa še vedno letaš za ženskimi krili. — Misliš, da te bo starost malo izpametovala, pa te ni. — Kaj pa vi, Franciška, tako molčite?

— Gospodična Zaben je res sedela v kotu ter ni zadnji čas ziniti niti besede.

— Mojega mnenja takolično nikdo ne vpoštevaj.

— Pa vseeno, gospodična.

— Jaz rečem, da je zelo zanimiva in lepa ženska. — Sicer se mi pa neumno zdi, zakaj se tako brigamo za druge ljudi. — Saj ima vsak človek vendar s samim seboj dovolj dela, tako da mu le malo časa ostane za sosede.

— No, potem pa opustimo ta pogovor, gospoda — je rekla madama Zubig. — Jaz rečem samo to, da sem se varala, ko sem sinatrala grofa Gulfu za najboljšega človeka. — Čakajte, dobro da sem se spomnila. — Grof Gulf je torej pri Melaniji popolnoma pogorel. Slušala sem da se bo kmalo poročila z grofom Selikovim.

— Seveda — je rekel Zubig — tudi jaz sem že slišal to.

— Prosim, oprostite — je vzkliknila nenkrat gospodična Zaben — ta stvar pa vseeno še ni tako gotova, kot si mogoče mislite.

Jaz sem skoraj vsak dan v Ralpenovi hiši in bi morala gotovo kaj vedeti o tem.

— Draga Franciška — jo je tolažila madama Zubig — nikar se vendar tako ne razburjajte. — Častno besedo vam dam, da sem izvedela iz zanesljivega vira, da sta Melanija in Selikov zaljubljeni drug v drugega ter da se bo kmalo vršila poroka. — Zaročila se bosta v treh tednih in pri tej priliki bo velik ples. — Iz tega lahko izprevidite, da sem prav dobro poučena.

(Dalje prihodnjič.)

Podpisani Blaž Kranje iz Varej.

župnija St. Vid pri Ptuj, išče:

FRANCA MAROVH, doma

istotam in se je pred vojno na-

hajal v New Yorku ter ga pro-

si, naj mu piše na ta naslov:

Blaž Kranje, prigioniero di

guerra, Caserma Umberto I.,

Sulmona, Italia. (25-27-9)

Andrija Kotarlič, vojni ujetnik,

Srbija iz Srema, občina Berka-

sovo št. 18, kotar Šid, iščem

svojega brata MILVOJA KO-

TARLIČA, ki se nahaja že več

kot 15 let v Ameriki ter je bil

zadnji čas v East Youngstown,

Ohio; obenem iščem svojega

strica JOVANA KOTARLIČA,

ki se nahaja v Ameriki nad 16

let in zadnji čas je bil v Sha-

ron, Pa. Prosim ju, naj mi ta-

koj piše. Moj naslov je: An-

drija Kotarlič, prigioniero di

guerra, Caserma Umberto I.,

Sulmona, Italia. (25-27-9)

Rad bi izvedel za naslov svojih

dveh bratov JAKOBA in FRA-

NA ERJAVEC; eden se nahaja

v Fayette County, Pa., drugi

pa v Westmoreland County,

Pa. Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za katerega, da mi na-

znanj njegov naslov, ali naj se

pa sama javita, ker poročati ji-

na imam nekaj važnega. —

John Erjavec, Box 297, Davis,

W. Va. (25-26-9)

Iščem svojega prijatelja ANTO-

NA STRAINER. Pri njem sem

bil na stanju v letu 1913 v Can-

non City, Colo., in ko sem se

preselil, sem mu še parkrat pi-

sal. Zdi se pa da njegov naslov

izgubil. Jaz sem pri vojaki in

bi rad kaj slišal o njem. Prosim

ga, da se mi oglasi. — John Ma-

rold, Co. M, 3rd Minn. Camp,

Cody, N. Mex. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,

Co. M, 13th Inf., Presidio, San

Francisco, Cal. (22-25-9)

Rad bi izvedel za naslov mojega

prijatelja GEORGA VER-

CHICH. Pred 4. leti sva bila

skupaj v West Coast of New

Zealand. Pred tremi leti je on

odpotoval nazaj v Združene dr-

žave. Prav bi rad kaj izvedel o

njem, predno odpotujem nazaj

v Azijo. — Lucas Miklačić,